

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvártt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy [] centimetrynnyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték
minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ha az ország független.

Hol lehetne ma hazánk, ha békén hagyják fejlődni 1848-iki vívmányai birtokában! Szédületes a kép, jelen nyomorúságunk feneketlen mélységéből tekintve. S bármilyen valóságoslag festene ki valaki, a jelen helyzet hívei bizonyára mondanák, hogy tulusigázott fantázia szüleménye az egész, nem lehet az igaz.

De hát a história élő példákkal szokta eloszlatni a kétkedést. Itt van tözsomszédunkban az élő példa, a kis Romania. Erről csak joggal vonhatni hazánkra valószínűséggel bíró analógiát. Soha se volt oly nagy, soha annyi segítség fölötte rendelkező, kevésbbé volt népes, hátramaradottabb volt, mint hazánk s mivelőn amaz arasznyi idő alatt, hogy tühretőleg konszolidált viszonyok közt örvendhet függetlenségének.

Tán nem szükséges bizonyitanunk, hogy Romania függése Törökországtól másfél évtizeden át csak névleges s függetlenség korszakát nem a függetlenség kikiáltásától, hanem 1865-től, vagy inkább a rá következő évtől kell számítanunk, mióta Károly hohenzollerni herceget ültette be fejedelmi székébe.

A kis tributumon kívül, mely a legutóbbi háboru óta megszűnt, egyéb jele hajdani függésének nem maradt. Ekkor 1866 tavaszán az akkori román kormány jelentést terjesztett az új fejedelemlé az ország akkori állapotáról, mely összehasonlítva a jelenlegivel, szembeszökő példáját tünteti föl annak, mennyire fejlődhetik egy hazánknál sokkal kisebb, szegényebb, elhanyagoltabb ország is rövid tizenöt év alatt, ha módjában van saját céljaira használni föl minden erejét, s nem kénytelen idegen célokért vérzeni el, mint hazánk.

A román kormánynak a fejedelemlé 1866-ban terjesztett jelentésében a magánosok elleni sérelmek végtelen során kívül hangsúlyozva volt a közpénzszűkület üszött rettentő pazarlás és sikkasztás. Csak a posta- és a távírda ügy igazgatója 7.200.000 piasterről szóló budgetjét 10.500.000-re emelte föl, s bevételbe csak 4 milliót tett, úgy hogy az államgépezet ez ága, mely másutt mindentűt jövedelmi forrás, Romániában 6 millió piasternyi veszteséget okozott.

A vizsgálati börtönökben évek óta

ültek kihallgatatlan emberek, a kikkel senki sem törődött, a börtönök rosszabbak voltak az istállóknál, a bírói kar hézagos volt megvesztegethető, politikai célokra és használhatatlan nyomorékká tette az egész judicaturát. A hadseregnél még nagyobb volt a nyomorúság. A szállításoknál hajmeresztő csalások fordultak elő. Az új laktanyák rendre dültek össze stemették romjaik alá a katonákat. Jassyan minden katonai épület egy rom volt, úgy hogy a hadügyminiszter kijelenté, hogy a jövő téltre lehetetlen hasznukat venni. Így volt ez a többi városokban még inkább az építésre megaszavazott pénzeket az egyénekenkénti elszállásolás nyelte el. A határőrök még a rendes katonaságnál is rosszabb helyzetben voltak, nyomorult kunyhókban tanyáztak a határon. A sereg összes létszáma kitétt 31.755 embert 7088 lóval és száz nem egészen fölszárt ágyúval.

Ma van Romániának több mint 200.000 katonája és 400 kitűnő ágyúja.

A pénzügyi helyzet nem volt kevésbbé kétségbeesítő. A sok csalódás, a közöny, a pazarlás és rövidlátás, — írja a jelentés, — mely bennünket abba a megalázó helyzetbe sodort, hogy az állam az ő hitelezőit, hivatalnokait nyugdíjasait, hadseregét, szerződvényesített nyomorúságra kárhoztatni és megrentani kénytelen, — rettenetes erőfeszítéssel lesz csak valamennyire jóvá tehető.

S mi lőn abból a Romániából, melyről saját vezérő államférfiai egy ily kétségbeesítő bizonyítványt állítottak ki?

Szívesen védelmezte autonóm jogait úgy Törökországgal, mint Európával szemben, mely a párisi szerződésre hivatkozva, nem akarta megengedni, hogy idegen uralkodóház tagját választja fejedelmévé, — föllépett, mint alkuvó föl, a nagy orosz birodalommal szemben: részt vett egy háboruban, a hol előtte állt az egyik, mögötte a másik még veszedelmesebb ellenség, mely megszállotta területét is s mégis szövetségessé lenni kényszerült, sőt halálra lőn kötelezve iránta; lerázta félezer éves jármát, kikiáltá függetlenségét s királyi koronát tett fejedelmé fejére.

Ime egy évi célutadatos politika eredménye, közjogi állását illetőleg, az államok családi körében. — De hát benső helyzete, — mai állása s az utak és módok, — melyek által ide jutott?

gyolában lehet megismerni, a mikor ledobott magáról minden czafrangot, a mivel gyöngéit takargatni szokta. Az őn hagyományos nagypénteki ebédjének az a szokása van segéd-szerkesztő ur, hogy az embert lassanként kihamozza abból a burokból, a mit a tapasztalat, a bölcsesség, a tapintatosság és sok ezekhez hasonlitos világi dolgok óvatosságának okáért mindnyájunkra reá szoktak aggatni.

Hát már isten neki! Hadd lássuk ábrázatát az őszinteségnek. Hadd nézzük azembert pongyolában.

A nagypénteki asztalnak egyetlen egy se volt kedvesebb vendége mint Hegedűs Pista. Másiklőnben doctor, de a dr.-t csak akkor használja, mikor a miniszterrel akad dolga; tudós is, de ezt a tulajdonságát csak az egyetemi katedrán veszi elő; István is, de az erdélyi nap patriarchalis heve Pistát égetett be minden ember szívébe. Beszél Cicero és Demosthenes nyelvén egyaránt. Virgiliussal olyan jó lóban áll mint én Hegyesi Vilmossal s Tukidideznek minden csinájáról-binájáról annyit tud beszélni mint én Kovács Pálról. Pedig e két ur között igen nagy különbség van, mert Tukidides ur a historia apja; Kovács Pál ur pedig nekem keresztapám! Legőregebb hibája az hogy nincs olyan „nagy kép”-e, mint egy egyetemi professzornak és nincs olyan mérsékelt hazafisága, mint egy modern tudósnak — Beszéde nem olyan mint a vízbedobott tárgy által felvert hullám, mely mentől tovább halad, annál inkább elsimul, hanem olyan mint a szikra, mely kipattan és a mint tovább halad lángtenger kél a nyomában. Olyankor

Az új fejedelemlé első gondja volt országát fegyverrel látni el, kifejtteni haderejét s minden irányban megkezdeni a reformok munkáját. Eltörölte a botbűntetést, a katonaságnak egészen új szervezetet adott beosztván azt állandó seregbe, tartalékra, területiális csapatokra tartalékkal, miliciára, polgári nemzetőrségre a városokban snépfelkelésre a vidéken. Az általános védkötelezettség és az iskolaügy javítása hatalmas emeltyűjévé vált Románia művelődésének. Vasut épült s odacsatlakoztak a kontinens vasuthálózatához, úgy, hogy Romániának ma 130 ezer négyverszmértő föld terület és 5.400.000 lakósszám mellett 2000 klm. vasútja van, nem számítva a még épülőfélben vagy legalább tervben levő vasutakat.

Még meglopőbb lendületet mutat a pénzügy. Már 1868 végén azt jelentheté trónbeszédében a fejedelemlé, hogy a fináncziák föltötte örvendetes képet nyujtanak, s a román rurális kötvények, melyek az év kezdetén 78-on állottak, az év végén 96-ra szöktek föl, s 470 államjóság, mely 1867-ben 10 millió piastert jövedelmezett, már a következő évtben 7 millióval több, jövedelmet eredményezett.

Ugyaníly emelkedést mutata népnevelés. Moldvában husz-harmincz év előtt csak valami 1400 gyermek részesült elemi oktatásban, ma minden falunak, mely legalább 50 családot számlál, van népiskolája. Vannak azonfölül normál és polgári iskolák, nyolcz gimnázium, négy reáliskola, öt papnővelde, két egyetem, egy külön jogi kollégium, jogászok és államtisztviselők számára, több ipar-kereskedelmi, mezőgazdasági iskola és katonai akadémia.

Az ország kulturális haladásának élén maga a királyi család áll. Őtőlök indul ki minden jelentékenyebb kezdeményezés s a királyné a jótékonsági szellemnek valódi lelke, a szegényügy, a kórházak, az ápoló intézetek mind az ő védnöksége alatt állanak, a szalonna nyitva áll az ország minden kíváló emberének, úgy hogy a tudomány, az irodalom, a művészetek, s mondhatni minden alkotó tevékenység az ő tüzhelyénél nyeri éltető melegét.

Hát ez a szellem, melyet a két évtized alatt elért sikernek a nemzetben okvetlenül támasztani kell! A nemzet visszanyerte önértetét s bizodalmit jövedőjében, — s a mely nemzetben e kettő élénken él, az a nemzet bizonyára megél és virágozni fog.

Mi a megszügyentülésnek bizonyos érzetével tekinthetünk a szomszédországra, ha összehasonlítjuk saját hazánk állapotával. A kis Romania gyöngébb erővel, kevesebb eszközökkel ki tudta vinni azt, a mit nálunk chimaeának, ábrándképnek hirdetnek épen azon férfaink, kik magokat az egyedül józan és bölcs politika követőinek magasztalják.

Hát lehetnek ők bölcses és józanok. De az az egy bizonyos, hogy Romania ilyen bölcs és józan államférfiak vezetése mellett soha nem vitta volna ki mai tisztelt állását s a helyett, hogy független és szabad ország lenne, — csak urat cserélt volna s lenne tributáriusa és zsákmánya sokkal veszedelmesebb és talán nem is egy, de több despotának, mint a milyet erős elhatározással és bátor föllépéssel nyakáról lerázta sikerült.

Igy bizton nézhet jövője elé. Mert ami fejlődését biztosítja: függetlensége megvan. Ez az éltető nap, mely nemzeteket erősekké, edzettékké nevel. Függetlenség nélkül is képzelhető ugyan állam élet, — hisz itt vagyunk mi példakép; — de az épen olyan, mint a növényélet a — pinczében. Nem éri a nap. Ez az egész baja.

Budapest, márcz. hó.

T. K.

Politikai hírek.

A képviselőház csütörtökön délután gr. Andrássy Tivadar elnöklete alatt rövid ülést tartott, melyen Körössy Sándor, az igazságügyi bizottság elnöke, beterjesztette a bizottság jelentését a bírói és ügyészi szervezetről szóló törvényjavaslat tárgyában. A ház érdemleges ülésen fog az iránt határozni, hogy a jelentés mikorára tüzessék ki napirendre. Ezzel az ülés véget ért.

Szathmár-megye Felsőbányáról írják lapunk egy barátjának, hogy az ottani lakosság körében nagy az elkeseredés a közigazgatás tervbe vett államosítása miatt. A polgárság szervezkedik, gyűléseket tart s erőlyesen készűl tiltakozni a törvényjavaslat ellen. Az elkeseredés és az actió mind nagyobb mérvet ölt nap-napra, úgy hogy előre nem látható események bekövetkezésétől tartanak.

Orosz hadi készülődések. Igen megbízható német lapok már hetek óta minduntalan újabb részleteket közölnek azon nagy arányu katonai tevékenységről, mely Orosz-

kiváratos izes falatokkal. Mikor a pohara megtűlt — csordultig telik a szíve s aztán feláll, hogy ő is mondjon valamit. Tosztal soha sem bibelődik szent borzalom tartja vissza rögtönző hévét, hanem aztán annál lelkesebben, annál odaadóbban szaval verset, vagy egy drámai töredéket. Ilyenkor is színész! Olyan hatalmas gestikulatiókat vág ki, hogy a szomszédja rendszeren az elgázolás veszélynek van kitéve.

Mikor aztán vége van az eruptionnak jóságos mosolylyal nyul a pohara után és azt mondja, hogy: — Adjon Isten!

Persze erre leglelkesebb éljenzésbe Jékey Aladár tör ki. Az ő lobbanó lelke hamar tüzet fog és vénáját hamar futásra ingerli az általános lelkesedés. Azt mondják, hogy a bírói elködösíti az ember kedélyét. Jékeyre nem hat. A kopott irodát úgy látszik varázsfénnyel ékesíti fel fantasiája. Különben is, hogy lásson port az, a ki a csillagokat nézi. Mikor nem nyomtatásban szólal fel, — szinte forradalmár s ilyenkor elszavalt versei igazi fiatalos hévtől duzzadnak. Pedig maga mondta nekem, hogy ő az ország legvénebb Aladárja, hanem azt is megmondom, hogy biz én nem hittem el.

Megjelent versköteté sok dicsőséget szerzett, hiába szabta vékonyra a füzetet. Különben nagy titokban kijelentette, hogy van ám a fiókban vers még elég. Szereti a nótát és a mámort mint minden poéta, hanem a borból keveset iszik. Épen mint Hegyesi Vilmos. Hegyesi különben nem poéta még eddig, csupán újság író, és pedig mameluk új-

országban az enyhébb időjárás beállta óta lázas sebességgel folytattatik. Ma a „Kölni Ztg.”, melynek értesítései ez irányban teljesen megbízhatók, Pétervárról azt a közleményt teszi, hogy a főparancsnokok egyértelmű javaslatára ötven másodrendű katonai kerületi parancsnokság első rendűvé alakítottatott át. Ez a rendszabály igen költségös ugyan, de másrészt rendkívül megkönnyíti a mozgósítást.

Valuta rendezés. Mint Budapesről értesítenek Wekerle és Steinbach osztrák pénzügyminiszter között a napokban lefolyt értekezletek a magyar pénzügyminiszternek a legközelebbi időre tervezett működési program megállapítását semmi tekintetben elő nem segítették. Bármennyire örvendetes is, hogy a legfontosabb kérdés, t. i. a valuta-szabályozás megoldása most már nem a messze távolba elhalasztottnak látszik, a bécsi megbeszéléseknek mégis egyelőre csak az a hatása van, hogy az 5 százalékos magyar államcímletek konverziójának eshetősége ez idén, illetőleg a valutaszabályozás keresztülvitele előtt egyáltalában több szóba sem jöhet, miután a terjedelmes pénzügyi művelet a készpénzfizetés felvételének időpontját most csakis továbbra halasztaná el. Ezt kikerülni annál is inkább szükségesnek mutatkozik, minthogy a fém pénz-forgalom helyreállításának előfeltétele, t. i. a megfelelő állampénztárkészlet legnagyobb mérvben megvan, mint-hogy a rendelkezésre álló osztrák és magyar állampénztárak készletei már most is elérik a 200 millió forintnyi összeget.

Alsófehér vármegye felirata a közigazgatás államosítása ellen.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Alig van vármegye hazánk törvényhatóságai között, mely a sorsnak évszázadokon át több és súlyosabb megpróbáltatásaiban részesült volna — önhibáján kívül, — mint Alsó-Fehérvármegye, mely fejlődésének s haladásának minden újabb vívmányánál, méltó büszkeséggel mondhatja el, hogy: önérejt, alkotmányt s szabadságot szerető fiainak áldozatkészségből fokónként emelte ki magát lesújtott helyzetéből. Ez erőt, ez áldozatkészséget az önkormányzat teremtette életfelemelő közdelmeiből merítettük, mely — am-bár mindig új tettekre sarkalt az anyagi és elhaladás terén, a kötelességek szaporodtával csak emelkedett a vágy: többet és jobbat tehetni.

És mert felismertük az önkormányzatnak erőnknek s bizalmunknak fokozó hatalmát, mert láttuk, hogy hajlithatlan törekvéssel képesek voltunk számtalan akadály daczára előhaladni: mindannyiszor tiltakoztunk minden oly eszme, minden oly kísérlet ellen, mely

ságíró. Mindazonáltal keményfejtű magyar s bár nem dicséri a szélsőbaloldalt, de haragszik, hogy nem csapnak már egyszer végképpen a közönséges politika füle tövére. Szereti a töltött káposztát, a fekete kávé és a cigarettát, nem szereti a váltót, a laphozvaló mellékletet és az oláhot. Egy cseppet sem modern Kóbi, hanem amolyan ősi scribler, a ki sem nem tuloz, sem nem hazud, sem nem tolakodik, sem nem kér, keres, kutat, koldul, hanem csendes megadással írja egyik nap után a másiknak a krónikáját, a miből soha se vesz magának — palotát.

Hory Béla unikum a beamterek között. A 19-ik század végének a históriája fel fogja jegyezni, hogy akadt Magyarországon egy állami hivatalnok, a ki nyíltan ellenzékinékvallja magát, s a ki tites idejében novellát ír, újdonságot firkant, tárczát csinál, s őharmatos egek — Ugronékkal trafikál, s jobban elvégzi a kötelességét akárhányszor 13 próbánál. Tosztot, szavallatot élvezettel hallgat, de a maga részéről inkább a csendes diskurálást kedveli és még azt se pipaszónál. Mióta a fináncz „felszimatolta” a dohány árát, mért-földre kerül a trafikot.

Annál keservebben füstöl Benel Ferencz és Koleszár Sándor. Mindkettő törtülmetszett 48-as és bús hazafi. Mikor összekocczintják a poharaikat mindig egyik hazafias szindarab jó mondása jut az ember eszébe: „Igyunk nagy ur, nem boldog a magyar!”

Mindkettőnek egy politikai eszményképe van: a független Magyarország, a melytől nem tágtátnak sem gyűlésen, sem irodában, sem lakomán, sem az utcán. Benel még éne-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1891. Március 28.

Pongyolában.

— Nagypénteki ebéd. —

Tek. Szerkesztősegéd ur! Van önnek a többek között egy tiszteletreméltó szokása: nagypénteket, a protestans világ legnagyobb ünnepét — a világ megváltójának nagy emlékéhez méltóan szereti megünnepelni. Ilyenkor ugynevezett nagypénteki ebédre gyűlnek össze önnél: egykét politikus, egykét író, egykét művész s néhány zsurnálist.

Szerkesztő segéd ur! A mai világ kenderőzni szokta magát, az az bekeni arca természetesen színét. Ezenkívül divatba van — farsangon kívül is — az álarcz viselés; szeretjük magunkat beburkolni, szeretjük magunkat elfátyolozni, mert az ember sem másban sem önmagában nem bízik eléggé. Ez alól az emberi gyarló szokás alól sem a politikus, sem az író, sem a művész, sem a zsurnalista nem képez kivételt. . . . Azonban vannak gyenge pillanatok.

A protestans világ nagypéntekének ebédje feletti elmélkedések alkalmatosságából az ember megelégedik arról, hogy látják. Letörli a festéket, leteszi az álarcot, kigombolja a frakkot, ledobja a klakkot, halálkabátot ölt és háziasapkát tesz. Egyszóval az ember észre sem veszi, hogy miként jutott természetes pongyolába. Sajátságos uram, de igaz, hogy az embert soha se lehet megismerni, a míg be van gombolkozva. Az embert csak pon-

szokásaival, jellemeivel és történelmi múltjával ellenkező idegen intézményeket bármilyen módon is meg kívánt honosítani. Vármegyénk közönsége már többször kifejezte nézeteit közigazgatási intézményünk felett, melyet fejleszteni s tökéletesíteni teljesen alkalmasnak ismer és mindannyiszor kijelentette, hogy ez intézmény fejlesztését csak a tisztviselők választási jogának, ősi nemzeti jogainak egyik legsarkalatosabb pontjának fenntartásával óhajta eszközölni.

Nézetünk közös volt hazánk legtöbb törvényhatósága nézetével, s mi úgy véljük, hogy a törvényhatóságok indokolt felirataiból az ismételve nyilatkozó független közvélemény igaz hangját lehetett hallani.

Melánynak lehetett meg ilyen körülmények között a közigazgatás és az önkormányzat rendezése a vármegyékben" című törvényjavaslat, mely lehetséges, hogy — indokolása szerint — a sürgető közvélemény következtében készült, de hogy nem a valódi közvélemény befolyása és nem a valódi közszükség behatása alatt, hanem annak félreismerése folytán létesült: a törvényhatóságokról felhangzó nyilatkozatokon kívül azon rendkívül elágazó bírálatokból és magyarázatokból is kitetszik, melylyel éppen a mélyen tisztelt képviselőház tagjai pártkülönbség nélkül fogadták — az önkormányzat jogos védelme és biztosítása szempontjából. Lehetetlen némán maradnunk e veszélyes pillanatban; elveink, törekvéseink, fejlődésünk kényszerítik fel lépni a vármegyei önkormányzat új megáldatására ellenében, mely — a jó közigazgatás biztosítása s ezzel az állam megszilárdítása — hangzatos jelszava alatt küzd ellenünk, mintegy azt hivatván elhitetni, hogy a jelenlegi önkormányzat e nemes és nagy eszméket nem ismerte, s nem szolgálta volna! Huszonhárom év küzdelmei igenis azt tanítják, hogy vármegyeink nemcsak átértékelte feladatokat, hanem áldozni is tudtak ez eszmék valószínűsége érdekében, s ha régebben itt-ott fel is tűntek ellentétes törekvések, ezek a magyar állam eszme folyton erősebbé váló behatása alatt mindinkább elenyésztek.

Mi teljesen meg vagyunk győződve, hogy a vármegyei közigazgatás — dacára korlátozott javadalmazásának s annak, hogy elegendő személyzettel nem rendelkezik és folytonosan új meg új teendőket halmazával van terhelve, nem áll hátrább feladatai teljesítésében, mint a jobban javadalmazott, kisebb tevékenységi körrel bíró s kellő személyzettel ellátott bírói és pénzügyi kar. Miután pedig úgy a bírói szervezet, mint a pénzügyi közigazgatás aránylag több változáson, sőt eputatión ment keresztül, mint a törvényhatósági közigazgatás, s miután ezen változások és eputatión ezen intézmények átalakítása után történtek: önként következik azon igazság, hogy az államotitott intézmények sem lehetnek kivételek oly ellentétes befolyások alól, melyek a gyarló emberi természetre egy vagy más tekintetben hatni képesek.

Úgy véljük továbbá, hogy a katonai és hivatalnok állam a legrosszabb és legdrágább lehet minden igazgatási formák között. A nagy hadsereg fenntartását azonban a szomszédos országok magatartása és földrajzi hely-

zetünk teszi parancsolólag szükségessé; de hogy minő szükség kényszerít arra, miszerint a kinevezéssel kapcsolatos bürokrata szervezet behozatalával az önkormányzatokhoz szokott vármegyei közönség tevékenysége, megfelelő hatáskör hiányában annyira megbénítottassék, hogy az lassanként semmivé váljék s így pusztán csak a hivatalnoki státus maradjon meg nekünk: el nem képzelhetjük, arra a törvényjavaslat indokolásában elfogadható érvet nem találunk.

A törvényjavaslat indokolása szerint „a hatósági funkciók ellátására hivatott tisztviselők választása [az igazi önkormányzatnak] szükségszerű követelményét nem képezi" s hivatkozik Angliára és Poroszországra, hol — állítólag — a független elem minden fizetés nélkül, önként látja el a hatósági teendőket egy részét. — Eltekintve attól, hogy a közlebbi években Európa legtöbb államában, pld. Angliában 1838-ban nevezetes változás történt, miután a közigazgatási tisztviselők választása alá esnek és megfelelő fizetést kapnak, s eltekintve, hogy nálunk is úgy régebben, mint most is, igen számos nevezetes feladatot teljesen díjtalanul teljesítenek, a törvényhatósági bizottság buzgó tagjai, — a törvényjavaslat már azért is visszautasít és nem haladást jelez, mert nem biztosít az önkormányzatnak megfelelő hatáskört, sőt a 137. §-ban foglalt azon intézkedés, miszerint a vármegye pusztán csak felszólalhat alkotmányunk egyik legfőbb törvénye az 1791. XIX. t.-cz. ellenére az országgyűlés által meg nem szavazott adókra és meg nem ajánlott utjoneczokra vonatkozó kormányrendelet ellen, de annak végrehajtását meg nem akadályozhatja: eléggé felvilágosíthat arról, hogy mily értékel fog bírni az új „önkormányzati jog és hatáskör" reánk nézve. Már pedig, ha megismertül a vármegyei közönségének önkormányzati tevékenysége, ha ki hal a vidéken a politikai élet s a centralizáció hatása folytán a kormány székhelyén összpontosul minden irányadó politikai tevékenység: a történelem tanúságai szerint félni lehet, miszerint idővel, úgy a vidéken, mint a központonban, oly veszélyes irányú elemek és törekvések juthatnak befolyásra, melyek létrejötté az államra és társadalomra nézve egyaránt végzetes hatású lehet.

A folyton fejlődő életképes önkormányzat köréből így eshetőségek ki vannak zárva; s éppen azért mi, kik a helyes reformokat örömmel fogadjuk és tüdőzöljük, mely tisztelettel kérjük a Képviselő Házat, miszerint a beadott közigazgatási törvényjavaslat mellőzése a közigazgatás reformját — a vármegyei tisztviselők választási jogának fenntartása mellett, különösen a járási s községi közigazgatás helyesebb rendezésével, — a kormány szigorú ellenőrzése alatt, oly szervezettel méltóztassék eszközölni, mely a vármegyei önkormányzatot a magyar nemzeti szellemben fenntartani és fejleszteni képes.

Mély tisztelettel maradván.
Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságának. Nagyenyeden 1891, évi márc. 24-én tartott rendes közgyűléséből.

Alsófehérvármegye közönsége.

kelné is tud. Nem éppen úgy mint Váradi Miklós, de tud.

Váradi különben nehéz beleugratni a nótába, de ha szépen megkérjük enged s öblös baritonját nyomban megszüntetjük. Közlebbi jubilálási akart. Nem azért mintha öreg színész volna, hanem azért mert érdemei vannak. Hanem az asszonyok lebeszéltek róla. A ki jubilál az öreg mondták neki. Miklós hitt az asszonyoknak és a hűség neki is kifurta az oldalát. Azóta eszébe se jut a jubilálás, hanem annál inkább eszébe jut megszökni a czéző elől. Bizalmas óráiban bevallja különben, hogy olykor-olykor — papucset visel, az asszony meg kalapot. Hanem ezzel többen vagyunk így.

Magyar Miska kivétel, neki nincs még hűsége. Ő az „Ellenzék"-nek esküdtött örök hűségét. Ezt pedig tudvalevőleg ő dirigálja. Ő a 7-es numerus és gyakrabban névtelenül hordogatja össze azokat a morzsákat mikből naponta összeállítjuk a lapot. Hegedűs István azt mondja, hogy Miskából akkor lesz Mihály, mikor Pistából István. Nő de a derengő fejtető és egy-egy elvétett fehér hajszál ma holnap megszerzik még is a tisztessé Mihály nevet.

Magyar Géza Miskának az édes bátyja. Két merőben ellentétes temperamentum. Géza csendes vért városi beamter. Még nem is szól sokat, nehogy az „Ellenzék"-nek hivatalos titkot találjon kilocsogni. Ha jó kedve kerekedik emlegeti a „főrgeteg" életét s aztán vége. Másféle ribilliót nem csinál.

De nem úgy Mészáros Kálmán, a színjátszó titkár. Ez valóságos ugynevezett véres-

szájú sóvinista. Mindennap szeretne megenni egy dákormánt. Pedig milyen szerelmes, milyen lágy lyrai hangon ömledzik a „Jó-lánthá"-ban. Mert hát Mészárosnak is van ifjúkori bűne. Mint minden embernek, a ki a tollal szeret bibelődni. Egyszer a színpad világa is elkápráztatta. Rálépett a világot jelentő deszkákra de nem maradt ott. Valami mászt gondolt, de hogy mit azt magában tartja, mint Kuszko Pista a híreket, a miket naponta összeszed az „Ellenzék"-nek.

— Találja ki — mondom neki reggel.

Hanem azért délebbédig még se igen cselekszi meg. Pedig a nyomdászemélyzet gyakran a reggeli órákban is megéhezik a kéziratra.

Ezekben számoltam be az „Ellenzék" nagypénteki vendégeiről S. szerkesztő ur. Még hátra volnék jó magam. Nincs mit mondjak. Egy jámbor boheme vagyok, ki cigány kezeket hány az irodalom mezején s vígan él a krajczárokból, mi ezért a kalapjába potyog.

TÜSKE PÁL.

Az a leány.

Angolból fordította: Amica.

XIII.

(Folytatás.)

(34)

A mi Ffolliott asszony előttem volt mielőtt e levelet olvastam az most is a legszelidebb legtürelmesebb sokat szenvedő asszony. — Ne mondanak nekem semmit csak azt hogy mit tegyek.

— Dorka! kiáltja Ffolliott.

Csak ezt az egy szót mondja, de megtört hangja, a Bryánéhoz oly hasonló szö-

A néptanítók politikai lapja.

Ezen cím alatt nem valamely új lap megindításáról van szó. Jár az minden népközlő intézet számára — a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium kiadása — és ingyen kegyből — azon czimbéli eltéréssel, hogy homlokáról a „politikai" szó hiányzik ugyan, de az ennek megfelelő tartalom „Nem hivatalos" részében hetenként kétszer hűsögesen megjelen.

Kissé különösnek tartjuk, hogy a közokt. miniszter a néptanítóknek megtiltja a politikai lap szerkesztését s ezen magas rendeletet az ország első néptanítója: Gyertyánffy István, a „Néptanítók Lapja" szerkesztője nem tartja meg.

Vagy talán ez a „szakközöny" nem politikai lap? — Nem írjuk alá.

Véleményünk szerint minden lap, mely politikailag foglalkozik, politikai lap is egy szerszám.

Már pedig ez a hivatalos ártatlan című lapocská politikát is üz, kirívó pártszínezetű.

Rendes politikai rovata ártatlan címet visel ugyan a „Hazai és külföldi események"ben, melynek beavallott czélja az lenne, hogy a drágább politikai lapokhoz silány anyagi körülmények miatt nem juthatók tanítók a fontosabb társadalmi és politikai események tömör regisztrálásával falusi elmaradottságukban tájékoztatást nyújtsanak, de — mondanunk sem kell — e rovat érdemes vezetője az események pusztá közlésének határát a legtöbb-ször túllépve azzal, hogy egy s más politikai kérdésben az eseményt becses politikai véleményével fölereszve közli s így traktálja jámbor olvasóit. S mert ez a vélemény nem egyszer a kormányparti lapok loyálisitását is tüllicitálja: magát a rovatot s ezzel a lapot — párt-politikai agenssé degradálja.

Azok előtt, kik e lapot olvasni szokták, fölséges bizonyítanunk; de ha állításunk bármely oldalról kétségbevonatnék: bizonyított szemelvényekkel szívesen szolgálunk. Ezt most azért nem tesszük, mert jelenlegi felszólalásunkra az említett rovat kifogásolt irányja mellett egy, e rovat keretén kívül megjelent önálló politikai irányzék szolgáltatót okot.

Ezen cikk a nevezett „szakközöny" f. évi 23-ik számában dr! Gopcsa László tollából jelent meg a következő, magyartalan címmel: „A közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben szóló törvényjavaslatról."

Ajánljuk, hogy e cikkcskét mindenki olvassa el, ki talán e lap politikai irányu tartalma és jellegében kételkedik. [Kétsége tüstént eloszlik.]

A cikk czélja az volna, hogy e nagy horderejű törvényjavaslat irányeszméit olvasóival megismertesse. Mit tesz tehát e végett?

Talán közli a törvényjavaslat lényegesebb szakaszainak szövegét?

Nem.

Talán ismerteti a kormány által benyújtott indokolást?

Nem.

Talán felsorolja a javaslat ellen ország-szerte felmerült s nagyrészen a kormány által is méltányolt ellenvetéseket?

Nem.

Talán kiemeli azon fontos passzusokat, melyek a népközlő feladatát a megyei közigazgatás organizmusában lényegesen érintik?

Nem, egy árva kukkot sem.

Mit tesz tehát?

Megereszt egy néhány puffogó frázist a javaslat dicsőítésére, a reform szükséges voltáról, az eddigi önkormányzati rendszer becs-mérlésére stb. stb. ilyenformán:

A törvényjavaslat czélja: „a közigazgatást a vármegyékben olyan alapokra fektetni, mely a mai kor színvonalán álló és folyvást megújuló igényeket is kielégítse."

moru szemei, kinyújtott karjainak néma kérelme — mennyi ékes szöveggel bírnak!

Dorka szenvedélyesen nyomja ajkaihoz azokat a szegény reszkető kezeket; puha meleg arcához vonja azokat, és forró könyvet hullat rájuk, amint szerető szívének egész hevével azt kiáltja:

— Oh, édesem édesem! Ugy hát mondd meg mindent! Nincs semmi — semmi bár mit halljak — a mi különbséget tudna tenni előttem!

— Az én erőm lesz az ereje, ifjuságom az ifjusága, és titkai az én titkaim lesznek mind örökké — csak azt engedje meg, hogy szolgálatára lehessenek!

Összefüggés nélküli szavak, de a fáradt Ffolliottól által oly szívesen fogadott szavak — mint a hűvös szellő a rekedt hő-ségben. — Most ő szorítja a Dorka kezét, és igyekszik annak az izgatottságát lecsendesíteni.

— És most Dawson — mondja majd nem vidám hangon — mondjon el neki mindent.

— Midőn az én drága fiatal urnóm — először találkozott Ffolliott ural — kezdi Dawsonné — azt mondta nekem — és én is egy véleményem voltam vele — hogy az éppen olyan jó és nemes férfi, a milyen szép. — Szakasztott olyan volt a milyen Dik urfi mostan — vagyis inkább, Dik urfi hasonlít hozzá, csak hogy az édes atya — szerintem — még sokkal szebb volt. Az udvarlásáról nem szölok.

Elég az hozzá, hogy szerelmes lett az én kisasszonyomból és az atyjá, az öreg Sir Ge-deon akarata ellenére — ki azt kívánta, — hogy gazdag leányt vegyen el, — reá beszélt az én kisasszonyomat, hogy menjen hozzá. Azért használom ezt a kifejezést, hogy „reá beszélt" mert sok fáradságba került beleegyezését megnyerni, tudva, hogy az atya ellenezte ezt a házasságot.

„Főleg két érdek az, mely a törvényjavaslat megalkotását indokolja. Egyik az, hogy ma már a vármegyék oly kérdéseket is döntenek el partikularistikus szempontból, mely országos elbírálást igényel; a másik az, hogy a választási rendszer mellett kellően képzett szakértőt ritkán lehetett alkalmazni."

„Ez az új törvényjavaslat szakít a partikularis érdekekkel, szakít az esélyeken és önkényeken nyugvó választási rendszerrel is, helyébe javasolva a kinevezést, mely közelebb viszi élethivatásához a modern állam tisztviselőjét."

A cikk vége a következő hólyaggal üti meg a nagy dobót:

„Az új javaslat tehát az eddigi fejleményekhez képest haladást ígér. Mert — haladás az, mikor azt jelzi, hogy a közigazgatás nagy munkája kinevezés folytán a vármegyékben élethivatást biztosító és szebb jövővel kecsegtető, képesített hivatalnokok által végeztesse."

Ime, ilyen ez a paedagogiai cikk, melynek czélja nem a megjelölt czél, a törvényjavaslat ismertetése, hanem azon politikai, és pedig pártpolitikai tendencia, hogy a kormány javaslatának a politika mezején nem is működő tanítók körében proselitákat szerezzen.

Társadalmi, vagy politikai kérdést párt-színezet nélkül nem így szoktak ismertetni, s mi csak sajnálhatjuk — ha nem irigyeljük is — dr. Gopcsa urtól azon pár firt országos költséget, melyet írój díja fejében e másfél hasábockányi politikai ömlengésért kapott.

A „Néptanítók Lapja" érdemes szerkesztőségét pedig szabadon a következőkről felvilágosítanunk.

A néptanítói kar azon része, mely politikai meggyőződést a Népt. L. információiból alkot, sokkal távolabb áll azon politikai érdekszférától, hogy sem a hasonló reformok ügyének tevélegesen használhatna; az a rész pedig, mely véleményét nem e lapból meríti, hanem elolvassa magát a javaslatot, el a pro et contra hangzó érveket s ítéletét annak értéke fölül ezek sulya szerint alkotja meg, ez a rész, az ilyen megfigyelt információknak nem túl fel, legfőkébb csak úgy és akkor, ha pártnézetei a tendenciós cikkével azonosak, a midőn és a kikkel szemben a hasonló írói fáradság és költség teljesen felesleges.

v.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel kérjük lapunk t. olvasóit, hogy az új évnegyed alkalmából előfizetéseiket minél előbb megújítani kegyeskedjenek, nehogy a lap szétkúldésében fenakadás álljon be.

Előfizetési feltételek:

Egy évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy óra	1 frt 50 kr.

Az „ELLENZÉK" kiadóhivatala.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 28.

— **Lapunk jövő száma a közhe-eső ünnep miatt kedden (márc. 31-én) jelenik meg.**

— **Husvét.** A megváltó feltámadásának szent ünnepét ulti a keresztény világ. Áhitattal kegyelettel ünnepel e két napon mindenki; tisztult nemes érzéseket és gondolatokat kell hogy ébresszen az isten ember amaszent péld-

„Az én kisasszonyom nagyon fiatal volt és nagyon tapasztalatlan. Azt gondolta, hogy oly szép arc, és oly tökéletes modor mellett a lélek is hasonló szép kell, hogy legyen — sok leány tette már ugyan ezt a tévedést ő előtte, és fogja tenni ismét, míg ez a világ fenn áll! — Mindenki szerelmes volt Ffolliott urba — de ő nem nézett másra — ő egyedül csak az én kisasszonyomat szeretete! — Én nem emlékezem, hogy valaha figyelmesebb, előzőkenyebb és szeretetreméltóbb férfit láttam volna mint a milyen az udvarlása és házasságának az első hónapjai alatt ő volt.

De ekkor aztán rá unt a feleségére, és igen akkor hagyta el midőn szeretetére és gondoskodó figyelmére legtöbb szüksége lett volna; igen ekkor elhagyta!

„Ő ezt a tettet más neven nevezte, azt mondta, hogy Norvégijába megy halászni. De szegény fiatal asszony, ő egy pillanatig sem csalta magát, ő jobban tudta, hogy távozását mit jelent és én is tudtam! Később meg-született a gyermeke, a mostani báró — és azt hiszem hogy az atyjának tetszett, hogy fia van, mert hirtelen haza jött a nélkül, egy jövetelét levélben tudatta volna, úgy jött a hogy egy hotebe szoktak menni, mely mindig készen áll, a nélkül, hogy az előre való tudósítás szükséges volna.

„És bocsánatot sem kért a feleségétől, aki megvárta volna tőle, hogy némi meggyezést tegyen, mely által előismerje, hogy rosszul viselte magát. Férje megcsöpte az állat midőn az előszobában találkozott vele, azt mondta, hogy szebbnek találja mint a milyen volt valaha; és ő a szegény jó lélek. Ámbár a hogy mondani szokták szíve meg volt törve, és bússzégesse megalázva a gyermekéért megbocsátott neki.

„És ekkor az igazi természetében mutatta magát. Dorka, nincs magának képze-téről, hogy mily alaváló volt!

dája mindenkiben, hogy vért ontatta, életét adta a megváltásért. Kolozsváron a keresztény egyházakban mindenütt áhitatos isten tiszteletet tartanak, urvacsorát osztatnak, és szent beszédekkel mondanak. A főteri r. k. templom ajtatosságairól a hét elején írunk. A többi egyházak ajtatosságairól az alábbi tájékoztatót közöljük:

Az ev. ref. egyházban.

Első nap: Belső-farkasutcai templomban predikál és urvacsorát oszt: Szász Gerő, esperes. Második nap: Belső-farkasutcai templomban predikál: Vajda Ferencz, püsp. káplán.

Első nap: A külmagyarutcai templomban predikál és urvacsorát oszt: Herepei Gergely. Második nap: A kül. utcai templomban predikál: Fejes Áron, segéd pap.

Az unitáriusoknál: Első nap predikál Mózes András lelkész; urvacsorát oszt Pé-terfi Dénes. Második nap predikál Péterfi Dénes.

Az ágost. evangélikus templomban: Első nap predikál és urvacsorát oszt a lelkész Grätz Mór; ugyanakkor vegyes karének is lesz.

A második ünnepe — Turcsányi predikátor új betegsége miatt — hasonlóképpen Grätz Mór predikál és oszt urvacsorát.

— **Ájtatosságok.** Tegnap délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise tartott a főteri templomba, a mely alkalommal kolozsvári Dalkör énekelte a Passiót. Miseszövegét Biró Béla tartott lendületes beszéd-ben alkalmi szónoklatot, melyet áhitattal hallgattak a hívek. Delután négy órakor lamen-táció volt, mely alkalommal Bardocz Gyula, Pataky Ottília k. a. és Láng János énekeltek. „Christus factus est" és a „Miserere"-t a kolozsvári Dalkör énekelte. Az oltári szentséget ünnepélyes isten tisztelet mellett helyezték a szentsírtól este 6 órakor a főoltárba. Áhitatos gyász hangulat uralkodott a templomban; az orgona hangja, a harangok, csengettük el-némultak. A megváltó keresztre feszített szent testét ábrázoló feszület a jobboldali falikében volt felhelyezve, a kolozsvári 51 es. és kir. ezredbeli katonák tartottak díszőrséget. Nagy számu ájtatoskodó hívek járultak a feszület elé egész nap folyamán. A négy órai isteni tiszteleten a templom zsúfolásig volt tele. A rossz idő dacára a kolozsvári kisebb templomokba is tömegesen sereglett a nép leróni az áhitat adóját az emberiség megváltójának. Ma reggel 8 órakor a szentség kitétele történt. 8 órakor víz, tűz és gyertya szentelést és szentmisét tartott Biró Béla kanonok fé-nyes segédlettel. Az evangélium olvasásakor a harangok ismét megkondultak. — Este 6 órakor lesz a feltámadást ünneplő isteni tisztelet, melyre a katonaság is szokás szerint a zenekarral díszben kivonul és dísz lövéseket is tesznek.

— **Nagypéntek.** Tegnap volt a keresztény világ gyásza. A jeruzsálemi nagy tragédia megrázta az egész földet. A gyalázat fája alatt, melyre felfeszítették az igaz-ságot, népek milliói térdelnek gyászban s ve-lők együtt meghajoltak a koronák is. Legna-gyobb ünnepe ez a vallásos kereszténynek, aki a názareti Jézusban az istenlelkt martírt látja és imádja. Haragszó nem száll szét a tornyokból, zenétől nem volt zajos az utca. Kolozsvár is méltón régi, mely valóságossá-gához, kegyelettel adózott a fölfeszített Meg-váltó magasztos emlékének.

— Dawson, gondoljon meg mindent! — szólott közbe Ffolliottól.

— Édesem — mondja Dawsonné — most az egyszerű kibeszélés magamat úgy a hogy van — nem szépitve semmit.

— Neki igaza van, hadd beszéljen! — erőssíti Dorka.

És Dawsonné folytatja.

— Gondoljon mindent a mi hitvány, alaváló, és komisz, és nem képes hitványabb, — alaválóbb és komiszabb valamit képzelné mint a milyen az a fiatal ember volt. — Szegény asszony, — oly győtrelem teljes életet élt, oly kegyetlen csalódásokon ment keresztül, hogy még most is gyakran csudál-kozik bátorságán melyet azokat elviselte, és hogy jó arczot tudott csinálni, hozzá — és senki sem gyanította hogy az ő szép, udva-rias és kellemes férjétől — mert — mert az emberek annak tartották — mit kellett el-szenvednie.

„Későbbben a második fia, Richard, is megszületett. Pár nappal az előtt férje oly nehéz tüstét mért reá, hogy a szegény asz-sony a földre esett: s midőn a szép kis fiu megszületett szinte elveszítettem az anyját; csak magamról beszélek, mert abban az idő-ben nem volt szegénynek rajtam kívül senkije aki szerezze. — A saját sztlei meghaltak, és ő egyedüli gyermek volt.

„Azonban, meggyógyult, de hosszas ideig gyenge maradt, ámbár eléggé igyeke-zett, — oh drága jó lélek, úgy e mennyi-nyigyekezett, hogy a gyermekiért erősödjék és vidám legyen és anyjuknak a kedvében jár-jon. De hasznalt volt minden fáradsága, nem tudta a családjához lekötni s néha hónapokig elhagyta őket: a pénzét elkölteni London-ban vagy Párisba, míg a feleségének alig hagyott annyit, a mennyivel tápláljon ben-nünket, és tisztességes ruházatban jártasson.

(Folytatás köv.)

Kolozsvári kir. főügyész-ség.

A budapesti közlöny pénteki száma igazságügy-miniszteri rendeletet közöl mely szerint a kir. táblák és kir. főügyészségek szervezéséről szóló törvény életbeléptetését illetőleg 5 főügyészi kerület létesíttessék. És pedig Budapest Debrecezen, Kassa, Kolozsvár és Szeged székhelyvel. A kolozsvári főügyészségi kerülethez csatoltatik a marosvásárhelyi kir. táblánál szervezett főügyészségi kerület. A főügyészségek május 5-én kezdik meg működésüket. A kolozsvári főügyészség Vita Sándor. Az ide csatolt mvásárhelyi főügyészséget Dr. J. J. J. Sándor főügyészi kelyettes fogja vezetni. A mvásárhelyi kir. főügyészség könyveit május 5-től kezdve a kolozsvári főügyészség fogja tovább vezetni.

Berczelly Jenő, a kolozsvári kir.

tábla elnöke a napokban Kolozsvárt időzött. Jelenlegi itt tartózkodása a kir. tábla személyi ügyeinek rendezésével függött össze. A mint annak idején már megemlítettük a kolozsvári kir. tábla bírói személyzete még nincs mind kinevezve, s még a kinevezettek kivül négy bíró fog közelebből kinevezetni. A mint értesültünk, két bíró az ügyvédi körökből, kettő pedig a helyi kir. törvényszéknél alkalmazásban lévő bírók közül nevezetük ki Berczelly Jenő elnök — mint értesültünk — a kolozsvári ügyvédi karnak két tekintélyes tagját felszólította, hogy folyamodjanak kir. táblai bírói állásért. A felhívottak gondolkodási időt kértek. A kolozsvári törvényszék bírói közül értesítésünk szerint az általunk már korábban említett Nesztor Jánoson kívül Horváth Kálmán nevezik ki táblai bíróvá. Horváth Kálmán egyike a bírói kar legképzettebb és széles körű gyakorlati ismeretekkel bíró tagjának, kinek előléptetése minden körben meglegezővel találkozunk.

A kolozsvári nemzeti színház

nyugdíj ellenőrző választmánya tegnapelőtt d. u. dr. Groisz Gusztáv vál. tag elnöke alatt ülést tartott. Az ülés tárgyát az országos színész egyesület nyugdíjintézetének központi bizottsága által a helyi választmányhoz intézett átirata képezte. Ebben arra hívja fel a helyi nyugdíj választmányt, hogy a nyugdíj alap vagyon átbocsátása mellett lépjen be az országos nyugdíj egyesületbe. A helyi ellenőrző választmány beható vita után elhatározta a központi választmány átiratára adandó válaszban kijelenteni, hogy a kolozsvári nyugdíj alap vagyonából csak azt a részt hajlandó a központi alaphoz csatolni, a mely 1880—1886 évek alatt, a tagok 2 százalékos illetményéből befolyt mintegy 7000 forintnyi összeget; ezen összeg levonásával a nyugdíj-alap vagyonából fennmaradt 21 ezer forint azonban nem adják át azon okból, mert ezen vagyonrész a kolozsvári színház saját céljaira tett alapítványokból és adományokból alakult és azt a választmány nem jogosult jelenlegi s az alapítók és adományozók által kijelölt céloktól eltérően használni fel. Ezzel a körülménnyel mindenesetre komolyan számot kell vetnie az intézőknek, mielőtt kiadnák kezükből az alapvagyonát.

Színház.

Csütörtökön Kovács Gyula átdolgozásában adták id. Dumas Sándor 5 felvonásos színművét: „Kean Edmund”-ot pártatlan börténben. A közönség felélt töltötte meg a színházat. A különben eredeti ötletekben gazdag színmű előadása kissé vontatott volt s 10 óra utánig tartott, mind a mellett, hogy a színlapon „vége 10 óra előtt” volt jelezve, jó volna a színlapon kitűzött határidőket betartani, mert a darabok mostanában divatos vontatottsága fárasztja a közönséget s nincs hasznára a színháznak. A czimszerepet E. Kovács Gyula játssza gondall és sikerült alakítással. Mellette még jó alakítást mutatott be: Szerény Gizella, Gál Gyula Szathmáry és Ivánffy Jenő.

Színház.

A kolozsvári nemzeti színházban az ünnepek alatt a következő darabok fognak színpadon látni; vasárnap délután „Katonás kisasszony” estve „Az arany kakas”, hétfőn délután „Hinkó, a hóhér leány” estve „Éjjel az erdőn” Rákosi Jenő új népszínműve.

A polgári dalegyet

rendes dalestélyét ünnep másodnapján hétfőn tartja meg a Vigadóban, nem pedig vasárnap, mint azt tévedésből lapunkban közöltük.

Önkéntesek előléptetése.

A Kolozsvárt szolgáló egyéves önkéntesek husvétii ajándékot kaptak: örvetető és káplári rangot. Tegnap láttuk őket először csillogosan portopéval büszkén sétálni. A csillagok nagy meglegedést keltettek, annál inkább, mert aránylag a multakhoz képest szép számban részesültek nagyon kiérdemelt kitüntetésben.

A kolozsvári takarékpénztár

részvényitársulat a siketnémák intézetének 50 frt. adományt küldött. Az intézet felügyelő bizottsága e nagylelkű adományért az igazgatóságnak hálás köszönetét nyújtotta.

Fényes esküvő

lesz e hó 8-án Szombathelyen. Ekkor vezeti oltárhoz Haller-kői gróf Haller Péter, Szentkirályi Árpád országgyűlési képviselő bájos leányát, Szentkirályi Lenkét.

Önkéntes tűzoltók városi

örsege. A kolozsvári önk. tűzoltó egyet parancsnoksága a husvétii ünnep napok alatt

felmenti a városi tűzoltókat a szolgálat teljesítése alól, hogy egy évben egyszer ünnep napjuk legyen a tűzoltóknak s az ünnepi istentiszteleten megjelenhessenek. — Az örségi szolgálatot a toronyban és lakatnyán a telefon hálózat központja mellett, valamint a készen létre önként vállalkozott parancsnoksági és egyélti tagok fogják teljesíteni kiknek ily módon alkalmunk nyílik arra is hogy a városi tűzörsegi szolgálatban, mely különösen a toronyóri szolgálatnál alapos helyi tájékozottságot s nagy gyakorlottságot kíván maguknak kellő gyakorlati ismereteket szerezzenek.

Repülő híd

kérnek a trencsintéri lakók a belközép utca ama részére, a hol a Parkas utca, Király utca, Csillag utca s a Trencsintéri vízei olvadás vagy nagyobb esőzés alkalmával összegyűlnek. Ezen a ponton teljes lehetetlen ilyenkor áthalolni, mert a patak némelykor 2 méternél is szélesebb s 30—40 cm. mély. A trencsintéri ilyenkor el van zárva a főtérrel. Ifjú áthleták, a kik akadályversenyre már trainiroztak még valahogy átugorják ezt az árkot. de öregebb urak és hölgyeknek lehetetlen át menni. A multkor egy hölgy ez árok előtt visszatérni és kocsit fogadni volt kénytelen, mások meg izmosabb napszámok nyakába gubbaszkodva vitették magukat keresztül. Hogy e mizerabilis állapotnak vége vetessék, a trencsintéri lakók s az ottani palotákban alkalmazott hivatalnokok kéri a polgármester urat: sziveskedjék a B. közép utca eme pontjára olvadás nagy esőzés alkalmával egy repülő híd készíttetni. Használókép szükséges volna egy repülő híd a szentegyház utca ama pontjára is, a hol ez a patak az utcát kereszteli, mert az átmenet ez árkon itt ép oly lehetetlen, mint a B. közép utcában.

A sz. keresztúri választó

kerület választó polgárai márcz. 31-én székely-keresztesur a közigazgatás államosítása ellen párt színezet nélkül tiltakozó négytől tartanak. E négytől beszéd tartásra szerezések voltak Ugron Gábor országgyűlési képviselőt meg nyerni. Nemzeti önállásunk az utolsó védő bástyájának szándékolt romba döntése miatt, székegy atyáinkfiai körében a felháborodás igen nagy!

Gróf Szapáry Gyula Tisza

Kálmánnal. Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök tegnapelőtt elutazott a fővárosból, s állítólag Nagy Váradra utazott. A miniszterelnök utazásáról az az újabb verzió kering, hogy a miniszterelnök Gesztre utazott Tisza Kálmán látogatására. Ez utazás természetesen a közigazgatási javaslattal és a miniszterelnök által eddig tett engedményekkel hozatik kombinációba. Külömben a miniszterelnököt Bécsbe is várják.

Lakodalmok M. Sályiban.

F. hó 21-én tartotta nászünnepeit tordai Veress Sándor m. kir. erdős llyés Albert birtokos leányával: Olgával. A fiatal párt Nemes Árpád m. Bodoni ev. ref. pap eskette össze. Násznapok voltak a leány részéről: llyés Károly kuriai bíró; a vőlegény részéről Veress Károly nyugalmazott bíró. Koszorús leányok voltak: llyés Gizella, Nagy Lenke, llyés Margit. Vőfélyek: Veress Ferencz, llyés Géza, Nagy Elemér. A nász ünnepélyt gazdag lakoma zárta be.

Veszedelemes kelepcezésben.

Nagyváradról írják: Rémes jelenetet idézett elő a napokban Tolbesz László, Rimanóczy nagyváradi építész kocsisa. A várad-velencei állomásnál éppen abban a pillanatban hajtott a vágányokra, mikor a váltótör sörömpöt az egyik oldalán leeresztette. A megrémült kocsis se ki, se át nem tudott hajtani, pedig a vonat már egészen közel dübörgött. A lovak szilajodva ágaskodtak s a közönség rémülten nézte a jelenetet. Szerencsére az állomás elöljáró nem vesztette el hidegvérét s még idején megállíttatta a személyvonatot, mialatt a sörömpöt felnyitották s a kocsinak sikerült a veszedelemes kelepcezből kijutnia.

Az aradi függetlenség

és 48-as párt végrehajtó bizottsága szerdán tartott ülésben a párt szervezkedés ügyéről tanácskozott, s a kiküldött bizottságnak jelentést a szabályzatok megállapítása végett egy újabb bizottságnak adták ki. A tisztviselőkre vonatkozó jelentést elfogadták. Ez részletesen indokolja a szükséges változtatásokat; az al-elnökök és kerületi elnökök száma szaporíttatik.

Tanulmányi kirándulás.

A brassói állami kereskedelmi akadémia és közép faipar-iskola növendékei, mint Pécsről, írják, tanulmányi utjukban négy tanárunk vezetés alatt, megfigyelőgáttak Aradot, Szegedet, Zombort és Pécsét, hol a nevezetesebb ipartelepeket megtekintették s mindenütt a legnagyobb szívélyességgel fogadtattak. Utjukat tovább folytatják Fiume és Budapest felé.

Pénzhamisító banda.

Kalischból stírgnyizik: Dobrában nagy pénzhamisító bandát fedeztek föl. A városi titkos rendőrség egyik tagját e banda gyilkolta meg. Eddig 75.000 db. hamis ezüst rubelt foglaltak le.

Orosz ágensék Romániában.

Oroszország ágenséi megint nagyon elárasztják Romániát. Faluról falura járnak ezek az emberek s mindenütt híresztelik, hogy misoda jó dolguk van a fehér czár alattvalóinak. Minthogy csak egy próféta módjára nem igen vándorolhatnak, rendesen valami foglalkozást találnak ki, a mi feljogosítja őket arra, hogy az országot keresztül-kasul bejárják. Majd képarulók, majd halkereskedők, a hogy alkalmasabb. A román nép vakon hisz szavaiknak és mindjobban beleli magát abba a gondolatba, hogy akkor volna legjobb sorsa, ha az orosz czár lenne az uralkodója. A bucaresti távirat, mely erről az

agitációról hirt ad, azt is megjegyzi, hogy a román miniszteriumban tájékozva vannak az üzemek felől s szemmel tartják az agitátorokat.

Uj röpirat.

A közigazgatási javaslatról” cím alatt dr. Concha Győző, a kolozsvári egyetem kiváló tanára egy 6 ívre terjedő röpiratot írt. Lapunk szűktere miatt csak az ünnepek után mutathatjuk be olvasóinknak.

Vasúti szerencsétlenségek.

New-Yorkból távirják, hogy Racine-től (Wisconsin) nem messze, egy tehervonatot és egy személyvonatot összecölözött. Majdnem valamennyi kocsi kiskilott és meggyulladt, több kocsi pedig teljesen szétzúzott. A tehervonati fűtője szörnyen halt, — tizenhárom utas megsérült, köztük kettő életveszélyesen. — Louisvillehez közel pedig egy gyorsvonat siklott ki. A hálókocsi összecölözött, több utas meghalt, sokan pedig többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedtek.

Népesedési viszonyok az Egye-

sült-Államokban. A Proceedings of Rog. Geogr. Soc. írja, hogy az 1890 évi népszámlálás szerint az Egyesült-Államokban a lakosság létszáma 62.622,250 főt tesz ki szemben az 1880 évi 50.155,783-al. Tehát kerek 12 és fél millió a szaporodás. Ez 13 millióra is emelhető, ha az alaskai területet, meg az indián teritoriumot számításba veszik. A legnagyobb szaporodást két államban észlelték: Dacotában meg Nebraska-ban. Az elsőben 278 az utóbbiban 134 százalékkal emelkedett a lakók létszáma.

Herezeg mint inas.

A párisi lapok ugyancsak találékonnyal érdekes események. Most azt a hírt röptük világra, hogy a fiatal orleansi herceg állítólag néhány nap óta áruhában ismét Franciaországban időzik. A „Matin” szerint ugyanis: Melha asszony, az ismert nevű színész nő csüstitőknön nagy kísérettel tért vissza Párisba a keleti vonaton. Különösen feltűnik kíséretében egy rendkívül elegáns inas. A határőrök és a rendőrség jelentést tettek az esetről a kormányra; különös intézkedéseket azonban nem tettek, mert elégségesnek tartják a visszatérteknek egyszerű szemmel tartását Szerda óta különben nyomuk veszett.

A méter jubileuma.

Ma 100 esztendeje, vagyis 1791 márcz. 27-án terjesztette a francia nemzetgyűlés elé a mérték-rendezési bizottság azt a javaslatot, mely a méterrendszer alapját megvetette. A méternek ilyenformán ma volt a 100 esztendő jubileuma. Száz esztendő kellett, hogy ez a legcél-szerűbb mérték bejárja a világot s meghódítsa ugyszólván az összes civilizált népeket. Csak egy-kettő van most már köztük, a mely nemzeti büszkeségét akarja szolgálni a mértékkel is s ezért még nem fogadta el a méter-rendszert.

Párisi opera Londonban.

A párisi-londoni telefonon megtekték azt az érdekes kísérletet, hogy a párisi nagy operát összeköttették a londoni központi állomással. Az operában Massenet Le Mage címűt operáját adták s a kísérlet, mint mondják, igen jól sikerült, a menyiben a zenekar egyes hangszereit, a magánrészeket és a kardalokat tisztán meg tudták egymástól különböztetni a londoni hallgatók!

A montecarlói játékbank.

Nizzából azt írják a Timesnek, hogy Grünwald Károly, esseni tekintélyes polgár nyomozást indított meg Monte Carloban el-tűnt testvérének Grünwald Albertnek felkeresésére, ki ott nyomtalanul elveszett. Monte Carloban a szerencsét próbálók száma, a minapi nagy nyereségek után, igen megszorodott. Valamennyi asztalt szufozásig körül veszik a játékosok, sőt új asztalokat kellett berendezni. A veszteség dacára, melyet a bank az utóbbi időben szenvedett, a Times híre szerint a bank közel egy millióval többet vett be az utóbbi fél év alatt, mint tavaly ugyanebben az időben.

Az influenza Amerikában.

A »New-York Herald« chicagói jelentése szerint az influenza nagyobb mérvet ölt; a napi halálosok száma százötvennel megszorodott. Számos orvos megbetegedett. Gittsburgból 10.000, Clevelandból Ohio-ban 2000 betegdesi esetet jelentenek. New-Yorkban magában 160 rendőrt betegedett meg.

Milyen mélyen fagyhat a

föld? Több tudós fáradozott annak megállapításán hogy milyen mélyre fagyhat a föld s kutatásaiban a következő eredményre jutott: Jakutskban a föld átlagban 127 meter mélységre van megfagyva. Ray északsarki utazó a Barow-uton, a Baffin-földtől északra, az arktikus Észak-Amerikában 10 meter mélységre 20 fok hideget talált. Összehasonlító vizsgálatok nyomán fel lehet tenni hogy a hideg minden 38 meter mélység után egy fokkal csökken. Ennek alapján Ray a sarki tenger fenékgéének mélységét 340 méterre becsüli.

Az új reichsrath.

A bécsi reichsrath tagjai közt van: 50 ügyvéd és jegyző, 12 orvos és gyógyszerész, 8 építész és mérnök, 29 hivatalnok, 20 lelkész, 146 földbirtokos, és kereskedő, 9 hírlapró és író, 40 tanár és tanító, meg 6 magánzó. A képviselőknek csaknem fele tehát földbirtokos. A jogászok száma jelentékenyen megfogyott, ellenben szaporodott a tanítók száma. Fel-tűnően csekély számban vannak a kereskedők és iparosok.

Megtalált csodaszép szőnye-

gek. A versaillei palotában jelenleg a királyné termeinek egyikében két csodaszép szőnyeg van kiállítva, melyet egy odaváló ember a Bretagne egy ódon házban fedezett

fel hol közel száz esztendeig heret észrevétlenül. E szőnyegek annak idején Lebrun rajzai szerint készülték s XIV. Lajos fiának tulajdonát képezték. A forradalom idején Loeden de Keromen abbé a Bretagne-ba vitte a szőnyeget. Nagy Sándor csatából két epizódot ábrázolnak.

Nagypénteken mossa holló...

Ki ne ismerné annak a népdalnak minden versszakát, amely így kezdődik? Ugy látszik, mintha semmi összefüggésben sem állana az első sor a többiekkel. Ráfogták, hogy népnék gondolatmenetének jártassága van benne kifejeze s hogy a rim kedveért áll ott az egész első sor. Tudósok, nyelvbarátok, kritikusok foglalkoztak vele.

Azután jöttek a természetudósok és kimutatták, hogy a holló nem szokta a fiát mosni, hanem meghagyja a maga feketeségében.

Mindezen okoskodások alapja téves. Az holló, aki abban a népdalban meg van énekelve, csakugyan mosdatta a fiát, még pedig nagypénteken — így tehát tisztáigazság van a sorokban elmondva, de sőt még az összefüggés is megvan az első sor és a többiek közt, úgy, hogy e régi, ismert kis népdal egész történetet mesél el, ugy amint ez meg van írva s amint az a dalos ajkáról elhangzik.

Más ennek a magyarázata.

Történt ugyanis e század elején, hogy valami Holló nevű jómodu gazdaember győnt, így egymás mellett álte a templomban nagypéntek napján a fiával s a szegény fiu nagy ájtatosságának közepette észre sem vette, hogy oly hangosan recitálja a bűneit, hogy az apja meghallja.

A gyónás végéig nem szólt a fiának semmire, sőt még aztán is tette magát egy ideig, mintha mit se hallott volna, hanem mikor haza menve a templomból megérkeztek a házuk szomszédságában álló czigér alá, hol Erzsók asszonynak, a gazdag fiatal özvegynek volt a bormérése, kitört az öregből minden keserűség.

— Jössz te csak fiam! Térjünk be ide a szép asszonyhoz.

A szép asszony otthon volt. Nyájasan és mosolyogva fogadta Holló urat a fiával. Mert hiszen Holló uram is özvegy volt, s hozzá még módos is; a fia meg csinos legény.

Sok szép kétgarasost hagytak már ott a borivóban. De meg egyébként is sok mindenfélével kedveskedtek a szép asszonynak.

Apja, fiu egyformán szerelmesek voltak a szép asszonyba. Tudta ezt az egész világ. De hát a fiut nem igen vették komoly számban. Maga a szép asszony is csak úgy titokban kancsingatott vele. Hanem az örege annál inkább kivetette nyíltan a halálját, s bele is akadt az, még pedig annyira, hogy már a jegygyűrűjét is hordta az ujján Erzsók asszony.

Holló uram féltékeny természetű volt. Erzsók asszonyt, mint menyasszonyát féltette az egész világtól, csakis a saját fia nem jutott észbe, hogy hát attól is féltenie kéne. Azt meg küldözgette is hozzá holmi üzenetekkel.

Igy történhetett meg azután az amit a fiu hangosan meggyónt a templomban. hogy Erzsók asszony két piros orcáját addig csókolgatta, amíg az is vissza nem felelgetett neki a csókjaival.

Holló uramnak meg volt mérgezve a jövőndő boldogsága.

Hogyan vegye ő most el Erzsók asszonyt? Egyiktől vagy másiktól válnia kell: vagy a fiától, vagy Erzsók asszonytól. Mene-kült tehát a nagyobb rosszól és visszadobta ott a jegygyűrűt, a fiát pedig holmi cizfírn kiejtett szavakkal, meg két pusztá tenyerével egy megálalta mosdatni, hogy ennek minden nagypénteken földagat az orcája csupán a visszamenekészettől is.

Az esemény sokáig titokban maradt, s a gyűrű visszadására sok mindenféle mende-mondákra adott alkalmat, ami az özvegy asszonyt rendkívül bánthatta, mert egyszerre csak elkezdte e dalt dudolgatni.

„Nagypénteken mossa Holló fiát,
Ez a világ kigyót békát rám kiált.
Mondja meg hát ez a világ szemembe:
Kinek mit vétettem én életembe!”

Rég történt az eset, de azért vannak fiatal hollók még ma is. akikre nagyon rá-fárna egy kis apai mosdatás!

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Tengeri szerencsétlenség.

Trleszt, márcz. 28.

Abbaziából az alábbi megrendítő szerencsétlenségről kapjuk a táviratot: Abbaziából jövek, hol délután 3 órakor nagy szerencsétlenség történt, melynek szomorú szemtanúja voltam, s mely az ottani közönséget gyszabba ejtő.

Sirocco dühöng, a tenger háborgó, a vihar ember emlékezetét óta abnormalisabb nem volt. A Fiuméből indult hajó minket összes utasokat Voloskán kiszállított, nem mervén az utat a közel Abbaziába megfokozkáztatni. Ebben a viharban gróf Kesselstadt fiatal arájával és egy katonatiszt vitorlás bárkán, nyílt tengerre csolnakáztak.

A bárka még nézhatárban van; a hullámok mint egy labdával, játszanak vele. A mollóbol tengerbe nyuló kősziklán állva látom egy budapesti barátommal kétségbeesjtő helyzetüket.

Kiáltásukra közel lévő négy ladikos életveszélyben segítségükre jön, azonban a fiatal com tettet és grófot már halva hozták a partra. A harmadiknak a holttestét sem hozhatták ki. Az egész borzadalmas látvány alig tíz percz öve volt.

A lármára összes közönsége Abbaziának a tengerparton van, leirhatlan felindulásában, kedvelt három tagjának ilyen borzalmas elpusztulása miatt, a kikkel az ebédem még mi teljes mindnyáján vigan együtt voltunk. A szerencsétlenségnek Abbaziában időznek nőrokonai, kik elképzelhető, mily óriási kétségbeeslést fogadták a lesújtó csapást. Különösen az öreg grófnéra hatott ez borzalmasan, ki egész családjának elpusztulása rémhírere a sétaparkban félholtan összerogyott.

SZ. Á.

Népgyűlés Tordán.

Torda, márcz. 28.

A közigazgatás államosítására vonatkozó törvényjavaslat elfogadása ellen városunkban nagy népgyűlés lesz 31-én. A népgyűlés erőlyesen készül tiltakozni az államosítás ellen, melyben megbontva látja legszebb ősi alkotását a magyar államnak.

Agyonlőtt pénzügyminiszter.

Sofia, márczius. 28.

Stambulof és Beltseff miniszterek ellen tegnap merényletet követtek el ismeretlen tettesek. Háromszor lőttek a miniszterekre és Beltseff pénzügyminiszter holtan rogyott össze.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.**Női ruha-készítő műterem.**

Az a rendkívüli bizalom és elismerés, melylyel nem rég a legmodernebb szellemben kibővített műhelyem a n. é. vevőközönség részéről találkozott — mely meggyőzhet bárkit is a műhely fennállásának szükségese voltáról — egyszersmint képessé tesz, hogy a n. é. közönség érdekében újabb áldozatokat hozak és igényeinek minden tekintetben eleget tehessen.

Ezekből kifolyólag még bevásárlási utam alkalmából érintkezésbe léptem a legelső divatforrásokkal arra nézve, hogy megjelenő

legujabb ruhamodellek

haladéktalanul birtokomba jusanak; ami ujabban ismételve megtörténvén, van szerencsem ezen körülményre a n. é. vevőközönség figyelmét tisztelőtel felhívni.

Egyszersmint van szerencsém tudatni, miszerint díszes kiállítás képes gazdag választékú

confectió árjegyzékem megjelent valamint

legujabb divatkeleméből

is a minták elkészültvén, kívánatra ingyen és bérmentve készségesen szolgálók.

Napernyőkből és Jersey-tricot-de-rekából dúz választék, 400 különböző mintájú Pongy.-selyem 1 frt 10 kr. méterárban.

Kiváló tisztelettel

RENDES SZIDOR,

ezelőtt

Gajzdók István.

Utazóim a vidéket időnként látogatják.

KIADÓ SZÁLLÁS.

Hiduteza 29 számú Tauffer-féle házban jelenleg a magyar általános biztosító társaság által birt helyiség, mely áll 10 szoba, konyha és hozzá tartozókból, ápril 1-től kezdőleg kiadó.

Ezen helyiség esetleg két lakásra is osztható.

Ertekezhetni Tauffer József főcégénél, főter Stampaház.

1-3

A regalé-kötvények és ez ezekre szóló járadék-szelvények birtokosainak b. figyelemükbe ajánlom, hogy nevezett kötvényeket és járadék-szelvényeket a napi árfolyam szerint a legmagasabb árban fizetem.

A járadék-szelvényeknek kötvényekre leendő átváltozását gyorsan és minden külön jutalék felszámítása nélkül eszközölöm.

A vidéken az érintkezés könnyebítése céljából, nevezett papírok megvásárlásával Nagy-Enyeden Winkler János és Gyula-fehérvári Jakabfy Albert kereskedő urakat biztam meg neyembem.

H I R D E T É S E K.

Sz. 205—1891. v.

326. (1—1)

Árverezési hirdetmény.

A városi kir. járásbírósnak folyó évi január hó 20-án kelt 138. szám alatti végzése folytán a Biál és Freund javára dr. Adler Sándor elleni 35 frt 68 kros ügyében Adler Pepi és Rumig Sándor javára 1890. évi november hó 8., 19. és november hó 21-én már lefoglalt és 1891. évi január hó 5-én felül foglalt és 1016 frt 90 kr., 302 frt 60 kr. és 175 frtra becsült alperes Kötő-utca 3. sz. a. lakásán és Belközép-utca 12. sz. a. műtermében összeirt szobabeli butorok és fogorvosi műszerek elárverezésére határnapul 1891. évi Március hó 31-én délutáni 3 óra tűzetik ki alperes lakásán Kötő-utca 3. sz. a. és Belközép-utca 12. sz. a. fogorvosi műtermébe, miről felek értesítettnek.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingók vételárából elsőbbségi igényt érvényesíteni vélnek, bejelentéseiket a végrehajt. eljárás 111. és 112. §-ai értelmében az árverés kezdetéig alólírtán írásban vagy szóval bejelenteni el ne mulasszák, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kolozsvártt, 1891. évi március hó 1-én.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 129—1891.

bírói végreh.

325. (1—1)

Árverési hirdetmény.

A kir. járásbírósnak 595—1891. számú kiküldése alapján közhírré tétetik, hogy a n-szebeni görög keleti Consistoriumnak Balogh Vaszília tordai lakos alperes elleni 156 frt 67 kr. tőke s járulékaik iránt kielégítési végrehajtása tárgyában, alperes az 1889. évi március hó 29-én bíróság lefoglalt és 440 forintba becsült 1 bival-tenén, 5 ökör és 1 ökörszekérből álló ingóságaira az árverés 1891. évi április hó 11-én délelőtti 10 órára Tordán, a város háza előtti térre kitűzetett, miről felek lehet tulajdoni vagy elsőbbségi igénylők, valamint a királyi pénzügyigazgatóság és venni szándékozik ezennel a törvényszerű intézkedés megtehetése s tudomás vétel végett értesítettnek.

A kir. járásbírósnak r. végrehajtójától.

Tordán, 1891. évi március hó 24. napján.

LUKÁCS SÁNDOR,
bírói végrehajtó.

Sz. 126—1891.

bírói végreh.

330. (1—1)

Árverési hirdetmény.

A kir. járásbírósnak 226—1891. számú kiküldése alapján közhírré tétetik, hogy a tordai kisegítő pénztárnak Kaján József és társai alperes elleni 200 frt tőke s járulékaik iránt kielégítési végrehajtása tárgyában alperes az 1889. évi március hó 9 ik napján bíróság lefoglalt és 420 frtra becsült 6 bival-tenén és 3 bival-borjuból álló ingóságaira az árverés 1891. évi április hó 11-én délelőtti 10 órára Tordán, a város háza előtti térre kitűzetett, miről felek lehet tulajdoni vagy elsőbbségi igénylők, valamint a királyi pénzügyigazgatóság és venni szándékozik ezennel a törvényszerű intézkedés megtehetése s tudomás vétel végett értesítettnek.

A kir. járásbírósnak r. végrehajtójától.

Tordán, 1891. évi március hó 23-ik napján.

LUKÁCS SÁNDOR,
bírói végrehajtó.

Sz. 71—1891.

bírói végreh.

331. (1—1)

Árverési hirdetmény.

A kir. járásbírósnak 4537—1890. számú kiküldése alapján közhírré tétetik, hogy a tordai kisegítő pénztárnak várfalvi Vargyas Tamás és társai alperes elleni 81 frt tőke s járulékaik iránt kielégítési végrehajtása tárgyában alperes az 1890. évi december hó 29-én bíróság lefoglalt és 345 frtra becsült: 1.) Vargyas Tamástól 4 darab ökör; 2.) Pálfi A. Andrásról 3 szekér szénából álló ingóságaira az árverés 1891. évi április hó 14-én délutáni 3 órára, Várfalván, alperesek lakására kitűzetett, miről felek lehet tulajdoni vagy elsőbbségi igénylők, valamint a királyi pénzügyigazgatóság és venni szándékozik ezennel a törvényszerű intézkedés megtehetése s tudomás vétel végett értesítettnek.

A kir. járásbírósnak r. végrehajtójától.

Tordán, 1891. évi március hó 24-én.

LUKÁCS SÁNDOR,
bírói végrehajtó.

Árlejtési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Kolozsvármegye alább felsorolt megyei útvonal csoportjaira az 1891—1892-ik években szükséges földmunka, kavics- és kőszállítás, valamint hidak építése és javítása a legjutányosabb ajánlattevőnek árlejtés útján ki fognak adatni.

Vállalkozni szándékozik felhivatnak, hogy az alább előírt zott árak után számított 5% bána/pénzzel ellátott és az egy-

nemű munkák egyes vagy összes csoportjaira írásbeli ajánlataikat folyó évi április hó 10-ike déli 12 óráig hozzám adják be, a borítékon megjegyezvén, hogy az ajánlat mely csoport és mely munkanemre vonatkozik. A később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetűni.

A csoportok és munkanemek a következők:

Csoport megnevezés	Földmunka		Kavics és kőszállítás		Hidak épít. és javít.	
	1891.	1892.	1891-ben	1892-ben	1891-ben	1892-ben
I. Bánffy-hunyad-hidalmási, Bánffy-hunyad-n. kalota, Egeres-középlaki, jegenei földút és Kolozsvár-zilahy megyei közutak	750	780	19205	20 15987	7094	09 13154
II. Kolozsvár-pánczélesei, Választ-hidalmási, Bonczhida-kállyá ni, Apahida-kolozsi és Szász-lóna-borrevi m. utak	—	—	12656	50 14426	50 3707	54 2822
III. O.-Gyeres-méhesi, Gyeke-p. kamarási, Teke-szilvási, Báld-budatelki, Teke-m. erkedi, szentmihálytelki és M.-Domb-rúcsi megyei utak	3570	3570	8234	50 7964	50 4890	58 4185
Összesen:	4320	4320	40096	20 38378	15692	21 20162

A részletes feltételek és előirányzatok a második aljegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvármegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1891. évi március hó 23-án.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

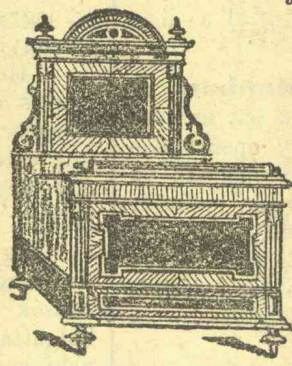
318. (3—3)

GAÁL és SCHRAMMER

butorkereskedők és kárpitosok

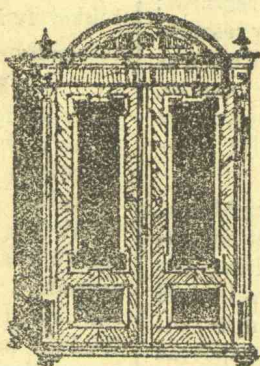
Raktár: Plébánia palota. — Műhely: Sétatér-utca.

Ajánlják dúsan felszerelt

keményfa- és
töltött butor,
butor-szövet,
függöny- és
szőnyeg-rak-
tárakat

a legjutányosabb árak mellett.

Nagy készlet többféle ebéd- és hálószoba berendezésekből.

Elvállalunk mindennemű kárpitos- és asztalos munkákat; ugymint ócska butorok átalakítását, csomagolást és lakás berendezéseket, kedvező feltételek mellett.

Az árak szolid kiállításáért kezesseget vállalunk.

327. (1—3)

UJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRTT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvártt, belközép-utca 10. sz. alatt (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszéki legjegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

Értékpapírok, arany- és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvevények beváltása.

Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvevényekkel való ellátása.

Utalványok kiállításra a külföldre bármely értékben.

Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszersmind kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá ugy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet keretébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

22. (29—60)

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém mélyen tisztelt vásárlóimmal tudatni, hogy a

„FLORIÁN TESTVÉREK” cég

fűszer, liszt- és rövidáru üzletét

a most lebontás alá kerülő régi helyéről folyó évi
Április hó 1-ső napján

Hid-utca 8. számú házhoz

költöztetem.

293. (3—3)

Kolozsvár, 1891. március 19.

FLORIÁN ANTAL.

K e r e s t e t i k

egy

kárpitos segéd,

ki a kárpitos üzlet minden munkáit
tökéletesen érti.

Hová? megmondja a kidadó-hivatal.

328. (1—6)

Közjegyzői jelölt,

ki hagyatéki tárgyalások önálló vezetésére
törvényes képesítéssel bír, s ki a román
nyelvet bár beszédben bírja

azonnal alkalmazást nyerhet

TÜZES KARÁCSON

deési királyi közjegyzőnél.

322. (2—2)

Brünni

Posztó-maradványok
2-10 méter teljes öltözékre 5 frt
50 kr.

Posztó-maradványok
2-10 méter egy egész téli kabáttra,
Mandarin minden színben, a leg-
finomabb minőségű 9 frt.

Posztó-maradványok
3-10 méter teljes öltözékre 5 frt.

Loden vadász-rokkra
2-10 méter 5 frt.

Posztó-maradványok
teljes nadrágra, sávos és csikos, 1
maradvány 3 frt 50 kr.

K a m g a r n,

csak ujdonságok, csikos, egy egész
nadrág 6 frt.

Egyenruha-kelmék,

valódi színek, cs. és kir. hivatal-
nokok, pénzügyőrök és veteránok-
nak, mérsékelt áron.

BERNHARDTICHO

BRÜNN, KRAUTMARKT 18.

Küldés utánvétellel. Min-
tákn ingyen és bérmentve.

Ékesen kiállított mintakártyák,
csak ujdonságok, gazdag választé-
kban, kívánatra a szabómester
uraknak megküldetik. 280. (3—20)

Jó tanácsok.

Realista.

Elég volt a holdsugárból!
Tűznapi kell, mely ránk világol;
Ne allassz, de gyujtsd vagy egész:
Ha dal, legyen egészséges.

Idealista.

A valóság durva szennyén
Tönkre torzul minden eszmény,
Ne hódolj a gyáva rögnek:
Nagy lelkek az égbe tömnek!

Naturalista.

Mi közből az égi bolthoz?
Szálj alá a hű valóhoz.
Csak az a szép a mi igaz,
Mindegy ha szenny, ha sár is az

Egy politikus.

Mire való én istenem
Ez az örökös szerelem, —
Tücsök dalok, czineczások?
Halljunk inkább harsonákat!

Epikus.

Mindig csak a líra, líra!
Mintha kicsi gyermek rína.
Soh' se lesz már ennek vége?
Valami jó eposz kéne.

Dramaturg.

Éposz, líra, nem kell már ma,
Korszerű csak egy: a dráma;
Indulatok, mozgás, élet —
Ez a nekünk való ének.

Egy genie.

Ködből fényből áll világod,
Decoratív az irányod,
Genie nem ír így soha:
Az a szép, mi — pongyola!

Heves vérell.

Nekem erő szenvedély kell,
Dús tartalom benső hével;
Benned nincsen egy sziporka —
Menyőkö üssön a lantodba!

Hetven évvel.

Érzés! Csak a nőnek való,
Az eszme a mindenható.
Csiribiri érzés helyett
Gondolatot követek!

Kritikus.

Itt vannak a szép szabályok
S egyiket sem respektálok,
Dőre álomkárja ringat,
Bolond vagy, mert nem vagy higgadt

Génius.

Hagyd ez okos, tudós népet,
E sokféle bölcsességet —
Mely utadat kiezégerzi
Írd egy — ahogy szíved érzi.

ENDRÓDI SÁNDOR.

Vasvári Párlól.

GYARMATHY ZSIGÁNÉ TÓL.

Az nagyon természetes, hogy a rügy-fakadás hónapjában, az immár közössé vált nemzeti ünneplés idején, gyakran és lelkesülten gondol az ember arra a hónapra, mikor nemcsak a rügyek, de a zászlók: a szabadság zászlai is kibontakoztak és a zászlóbon-tók nemes sorából — e vidék szülőtte előtt — mindég ki fog válni az a költői fénybe burkolt ifjú „lak, a ki eljött ide, a mi hegyeink közé, hős halált halmi.”

Mindennap látom, de sohasem nézhetem úgy a Végvársza fehérítő ormát, hogy eszembe ne jutnának azok a derék hősök, a kik Vasvári Pállal együtt e hegy aljában alusszák örök álmukat. Hatalmas egy siremlék ez az őszfejtű, fehér barázdákkal tarkált vén hegy! Nyaranta gyakran kirándulunk a tájékára, és ilyenkor még élénkebb, még fájóbb az emlékezés. Utolsó kirándulásunk alkalmával épen a szomorú emléktől „Funtinel” felé vettük utunkat s midőn eltikadva a fáradságtól, a fenyes szüppedő mohájára dőltem, élenken ismétlődött emlémben az a jelenet, mikor egyszer régen szülőimmal jártam e helyen, s visszarezdül szívémben az a felsőhajtás:

— Szegény Vasvári! — Azután hossz-szas, mély csend következett, míg nem az édes apám szeliden csengő hangja hallzott és költői kedélyének mélységével festette azt az időt, aztán újból visszatérte Vasvári Pálra, folytatta: „Híában marasztottuk, hogy ne jöjjenek a járatlan, zord vadonba, nem ért semmit; a szép, deli, ifjú hős nem hajtott szavunkra, beteg volt s mégis eljött hős halált halmi. Emlékezte mindig összeszorítja szívemet! És az az emlékezet valóban sok könnyet fakasztott a mi házuunknál is, rajongással ostingtek az ifjú hősn — Vasvárin — szülőim és bátyányozta az egész vidék. Most is könnybe lábad néhány koros férfi szeme, a mikor arról az elindulásról beszélnek. E vidékbeliek mind tudták, hogy annak a havasi hadjáratnak csak rossz vége lehet, és később tudták maguk a honvédek is, csak hogy akkor már késő volt, nem lehetett vissza lépni. Újra hallom a szelid szomorú előadást, arról a gyászos eseményről — „Itt a mint elhaladtak szegények, döntötte be az oláhság előfákka a nagy utat,

elzárva a visszatérhetést.” És abban a pillanatban, a mint emlémben e szavak feljultak, szólalt meg mellettem oláh vezetőnk, egy megtermett izmos férfi: „Itt már magyar esonten járunk, mert ettől kezdve már úgy volt a kentes” (bükentes), mint egér az egér-ütőben; ezt az utat, a mint haladtunk itt ni, a miénkek mind bevágták; de én ístennem, hun is volt fejük a magyaroknak, hogy ide jöjjenek a mi fészünkbe? S mennél fölőbb és mélyebben hatoltunk a járhatatlan utakon, annál inkább azt kérdeztük mi is: de hát hol is volt a fejük szegényeknek, hogy ide jöjjenek? Elindultak a „Béles torka”-ból s jöttek a halál torkába! Az oláh folytatta — egész jóhiszeműséggel, hogy kellemes dolgokat mond: — Mikor felérkezett a magyar- a „Funtinel”-re, a mi részünk körös körül előrohant az erdőből s legelőbb czélba vették a Kossuth öcsét (fratye Kotsutulu), fehér lovon ült, fehér tolla volt, mind azt célozták: kövel, puskával, el is hullt nyomban. Jól ment a dolog, még hirmondó sem maradt kö-zülök; de ha most lenne még egy olyan do-log, jobban menne, mert akkor csak Janku volt tanult közöttünk, de most sokan vannak.”

„Hát hogy mehetne jobban, ha akkor még hirmondó sem maradt?”

Erre nem tartotta érdemesnek felelni, hanem így folytatta: „Tavaly és harmadikán vót szó róla, hogy lesz még valami olyan, de aztán a pó-pák azt mondták, hogy még sem kell kez-dezni, mert most a magyarokkal tart a király.”

„Hát aztán mi bajotok van nektek, mi-ért kezdenétek?”

„Inkább hiszem azért, hogy ismét miénk legyen az ország, mint vót régen... Mi kü-lönben nem is bannók az országot, csakhogy ezeket az erdőket megkaphassuk.”

Tovább magyarázta, hogy nekik is jól fogna már egy ilyen havas; de nem kísér-tem figyelemmel, bizonyára elfogadható me-gokolásait, mert lelkemet teljesen betöltötte a nagy idő, melynek emléke összeolvadt képze-letben a dajka-mesékkel: együtt hallottam egyik órában Argilus királyfit, Vasvárit a másikban.

Később a mese elmarad s szomorú va-lónak tanultam a másikat, s évek során ösz-szegyűjtöttem minden adatot, melyeket hite-les szemtanúk után jó apám is igazaknak ál-lított. Ime pár sor a régibb jegyzetekből:

1849-ben egy gyönyörű júliusi reggelen indult meg a hadjárat. A századok találko-zási helyéül a „Béles torka” volt kitzúve. Vasvári Pál ért oda elsőnek, aztán jöttek egyszerre: Buzgó, Bulyovszky, Erdei száza-dosok s Keserű főhadnagy, hatszázan lehettek s két ágyu. A zenekar rákezdte a Rákóczy-indulót s a Rákóczi-lobogó suhogva omlott szét; nehéz vörös selymén ott tűndöklött ezüst himzéssel annak neve, ki e zászlót hi-mezte, adta s ki a zászlóanya volt:

„Teleky Blanka grófnő.” omló szalag-ján pedig ez volt: „Házádnak rendületlenül.” Buzgó oldalán lovagolt Vasvári, deli alakja egész ruganyosságát visszanyerte, nem volt már beteg s a „fluk” lelkes gyönyörrel szem-lélték ifjú vezérüket, a mint ott lovagol előttük fehér lován dőlcegen s kalapjának fehér tolla játsza ring a tiszta havasi leve-gőben. Járatlan utakon hatoltak előre, mindig fölőbb, míg egy vizmosta sikátoron elérték a gyászos emléktől „Funtinel”-re. Akkor még e tisztást egészen sűrű fenyes körítette, elta-karva a belátást az oláh tábor felé. A Fun-tinelen át a Marseli élen kelle vala találko-zniok a gyalui csapattal, ott táborot is ütöttek éjjelre.

Ezalatt a gyalui csapat megkapta a pa-rancsot, hogy ne tartson a havasok felé, de a kalotaszegiekhez már későn érkezett e ren-delet. Másnap reggel jött a hír, hogy az élelmiszereket négy teli szekert másfél te-relte az oláhság, most már ha éhen veszni nem akarnak, visszavonulhatnak. Vas-vári lelkes beszédet tartott s a fiatalság élje-neve követte vezérét.

A Funtinelen értek vissza: egyszerre mindenfelől golyó és közép fogadta őket. Vasvári elől lovagolt, s legelőbb az ő lova esett el, ekkor egy sárga lovat hoztak elő, nem fogadta el, azt mondta, hogy az ágyu-kat fogja irányozni s oda is állott az ágyu-hoz. Irjátóztól harez kezdődött.

Vasvári kimerült csapatát hátrább ren-delte s előszólitotta a „szürke kalaposok”-at, vagy 250 székelyt. A honvédség kétszer verte vissza az óriási tömeget s már már remélni kezdtek, midőn Abrudbánya felől nagy se-gély érkezett Jankuhoz. De még azon eset-ben is, ha győznek, itt nem maradhatnak, tehát Buzgó előre küldött néhány embert, hogy a bevágott utat nyissák ki, s mire je-lentették az út kitisztítását, akkor már az óriási tömeg rányomult a honvédségre. Buzgó erőlyes sürgéssel kiáltott oda Vasvárinak: —

„Örnagy úr, gyorsan, mind itt veszünk, ha nem sietünk! — Az ágyukat követem, — fe-lélt Vasvári és intett, hogy indítsák meg az

ágyukat. Buzgó vezénylete alatt az ágyukat megindították; az első ágyu elakadt, s a megmaradt parányi csapat, fejét veszelve, nem akart visszatérni: ágyut menteni!

Buzgó hősi elszántsággal visszafordult, de megmaradt néhány vitéze a közepertől, a vad ujjongástól fejét veszelve, nem akart meg-térni, ekkor a ledöntött fák galyai közül sűrő-jajveszéléssel bujt elő a czigánybandának egyik tagja, (most is él s csendes tébolyában egyre a Vasvári-nótát huzza) s szívzakadva kiáltotta: A vezért bekerítették vége Vas-várinak! Vége Vasvárinak! adták tovább a rémhirt. Erre nem kellett több biztatás, rö-gtön összefutott a néhány ágyú; kidőlt fák-on, középoren és megakadt ágyukon keresztül, vissza a honnan kiindultak.

— Hol az örnagy? Hol van Vasvári Pál? — kiáltott Buzgó harsány hangon, aztán sejtve a valót, feldokló hangon ismétlé: Pali! Édes Pali! Csupolódó fütttyentések, kurjon-gatások között omlott a középoren, aztán „Deku morte!” (tűd halálra) kiáltásokkal közre vet-ték a hőskéket. (Ezer csoda, hogy Buzgó ne-hányad magával megmenekült.) De hát hol van Vasvári, legalább holt teste hol van? Hadd vigyük magunkkal, ki látta elesni? — tudakozta Buzgó.

Egy csonka ujjú dadogó moré, — mintha most is látnám vad tekintetének sötét tűzét, — Togyer Gavrilla megmondhatta volna: ő került a Vasvári háta mögé és lándzsája nye-lével föbe ütötte a már vérző ifjú hőst, aztán nyomban megfosztotta a ruházatától; pus-káját, pecsétnyomó gyűrűjét most is őrzí, sem-mi áron ki nem adja. Az áldozatok holt-testei pár hétig temetetlenül maradtak, akkor mivel már nem lehetett kiválogatni, melyik magyar, melyik oláh, összegyűjtötték mind s egy közös sirba temették. A sirhalom fölő fakeresztet állítottak s azóta minden évben, e szomorú nap évfordulóján, oda gyűlt a havas népe halált adni az akkor vívott győzelemért. Az istentisztelet-tartást az utóbbi években meg-tiltották, de azért az idén is volt ott gyüle-kezet. S az a halom a járhatatlan rengeteg közepén, az a Vasvári Pál sirja és sirja a többi ifjú hősnék is...

A kiserő oláh még mindig mondja tör-ténétét. Végre kiértünk a fennsíkra — a Funtinelen vagyunk s az első pillanatra elő-tünk áll a sirhalom páfránnyal borítva s kis fakeresztel jelölve, a fakeresztre öröklőd fe-nyő borul. Nem hiszem hogy legyeu magyar nő, ki ezt a helyet megáldja könnyhullatás nélkül: hát aztán még az, kinek katona a fia!

A két ibolya.

Kis ibolya erdő szélén,
Hús árnyékban virít szépen,
Lombozattól rejtve, fedve
Űde, csábos bársny kelyhe.

Nem messze a nap hevében
Nyit nővere halvány kékén,
Naphoz küldi lelkét, vágját
Széllő szárnyán illatárját.

„Kelyhünk árnyban virít szépen
Hagyd a napot jó testvérem.”

Halvány testvér szől mosolygva:
„Nem megyek az árnyék sorba,
Napsugár a boldogságom
Forró csókja után vágyom.”

„Mihelyt az éj véget ére
Rám ragyog a napnak fénye,
Inkább halvány virág lések
Mintsem napfény nélkül éljek.”

„Napon élek és szeretve
Az árnyék csak eltemetne.”

(Németből)

Br BALINTT JÓZSEF

„Képzelték csak, nem hallották,
Mégis roppant megtapsolták.”

(E Kovács Gyula színpadi élménye)

Abban a bajban, hogy az ember színész lesz nem csak maga az ember a hibás hanem félig-meddig barátai, környezői, élete körülményei is. Hogy én azaz lettem, annak se én magam vagyok egészen az oka. Debreczeni kedves tanulótsáim, városi jó barátaim — a kiket az isten mindörökké áldjon — addig-addig dicsérgették épkezláb voltom, erős hangomat, versifikáló képességemet hogy rajongásra különben is nagyban hajló természetem végre is egy támadó Csokonait egy új Petőfit egy második Egressi Gábort képzelt magából magának s meg nem nyu-godott addig, míg arra a pályára nem sza-kasztotta magát, melynek azok az ideál-képek örök dicsőségei lettek.

Hogy népszimfoniénekes is lettem ez már határozottan nem az én hibám. Az az első kis csavargó „testület” mely Láng Bódi debreczeni társulata kebeléből éjjel, titkon kitépett és Szigetere szöktetett, csakhamar arra a meggyőződésre jutott, hogy a „kis testi-let” nem enckre is belátni van legjobban danton

s minden habozás nélkül meg is tett nép-szimfoniénekesnek.

Tán hogy jobb kedvem kerekedjék az ujjabacska pályához, először is a vigján kez-dették velem. Fűttam Szigeten Nagy Jancsit a Szigligeti „nagy apó”-ja kicapot diákját. Majd Nagy-Károlyban a bánatosabb Szép Jancsit, a Szigeti J. „Szép juhász”-ban. Ké-sőbb Máté-Szalkán a már tragikusabb han-gulatu „Borzas Bandit” a Szigligeti fiatal Csikósát. Ezt már nagyon de nagyon meg-szerettem. Tán mert ebben arattam legboldo-gítóbb sikereimet. Oly gyönyörűzet töltött el valahányszor ezt játszhattam, hogy elragad-tatásomban — tisztán emlékszem — e nyi-latközre fakadtam: „Két esztendő kitöltök a színészetnél, azallat megvált: lesz-e belő-lem „nagy színész” vagy nem. Ha nem lesz; elmegyek a Hortobágyra „Csikós”-nak.” Bo-lond fiu! Mintha az az élet ott künn a pusztán a Kármokban olyan szép lett volna mint akkor neked ott egy estére a színpad festett művészi világában.

Denique és röviden Szalka után Ung-vár, Munkács, Beregszász, Tiszaujtlak, Huszt, Kisvárd, S.-A.-Ujhely, Eger, Mező-Kövesd, Tisza-Füred, Jászapáti, Mező-Tur, Csaba, Bat-tonya műértő és nem műértő közönsége előtt végig énekeltem valamennyi színem forgó népszimfoniénekes dalos hőseit.

Battonyáról nagyot ugrottam. Nem meg-szöktést értek, — bár nem lett volna csoda — bár benne is voltam — hanem most csak úgy gyalog bementem Aradra.

Kinosan vándorogtam be a késő őszi idők feneketlen alföldi sarában. De sikerült oda szerződnöm és ott maradnom. Így Bato-nyáról egyszerre Aradra jutva: ugrás lett a vándorlás. Ott töltöttem a telet. Énekeltem, hősködtem; de nem voltam megelégedve. Már-czius közepén hire futamodik a színháznál, hogy itt van Latabár Kassáról. Tagokat jött szerződtetni. Arcom kigyult, szívem dobo-gott. Jaj ha engem is szerződtetne! Pázmán és Latabár Endre volt az ország leghíresebb két direktora. A ki csak pénzt akart keresni az Pázmánhoz törekedett, a ki renomé, mű-vészi haladás és mellé még pénz után is áhi-tozott az Latabárhoz. Ővé volt a miskolci és a kassai színház. Kirándulásokat is csak nagy városokban tett. Egy barátomat Bihari Pistát debreczeni fiut és diákot, egykori is-kolátársamat, később békési professort már szerződtette is. Mily mélységből, mily vágó tekintettel, mily tágra nyílt szemekkel néztem ezt a boldogsága tetőpontjára szökkent s engem lenézett barátomat!!

Az irigység és becsavargó bátorságra tü-zelt. Felrontottam a „Fehér kereszt” szálló második emeletének egyik szobájában székelő óriás tekintélyű direktor színe elé:

Kifelé indult. Magas, jól táplált, szakál-talan, kipödrött, deres bajusz, kopaszodó fejtű piros arcu, értelmes tekintetű ur ember volt, persze nekem roppantul imponált az a tulaj-donsága is, hogy nagykörösi református diák volt, s most mint szinagázgató halasi birtok-os is. Asztrakánnal prémezett kurt, magyar bekecs borította önelégültségtől domborodott tagjait. Akkor kezdődött a magyar divat. Raj-tam rongyos német ruha lógott. Ő tetőtől talpig magyarban ékeskedett. Még heveseb-ben szállott meg a vágy. Ez engem is ma-gyarba öltöztethetne!! Fercz alatt sok min-den villant át agyamon.

„En Kovács Gyula vagyok. Szeretnék Latabár urhoz szerződni.

Kovács Gyula? Méreget, nézeget, vizs-gál, mint a lócsiszár a lovat. Félttem már, hogy a fogamra kerül a sor. Nem mintha.. ma is meg van mind a harcunkunk. De..

Hát mit tud barátocskám? kérdi baju-szát pödörgetve.

„Mindent!” gondoltam magamban. De nem mertem kimondani.

„Majd meglátja Latabár ur!

Nem szeretem az ilyen beszédet. Inkább henczeget, mint élehetetlenkedjék. Nur die Lumpen sind bescheiden. Lásna, Bihari azt mondta, hogy ő mindent tud. Hogyan szer-ződtessem, ha nem tudom mire használha-tom? Mit tud? — na?

Hát kérem annyit tudok mint Bihari, sőt egy dologgal többet mint ő, mert én énekelek is.

Ah! Van hangja? Ezt már szeretem. No hát danoljon egyet. Danolja el a legked-veoseb nótáját!

Az első percben megijedtem; de csak-hamar összeszedtem magam. Roppant gyor-san jár néha a fiatal ember esze. Ez az ember zeneszerző is. „A szegedi kupecz”, zené-jét ez írta. Abból én tudok minden nótát Elfuvom neki azt a mék nekem legjobban tetszik, s a miből a hangterjedelmem is ki-vehető. Elkezdtem

„A merre én járok még a fák is sir-nak.” Igaz is volt, nóta is. Utolsót nyelek: mosolyog, pödörgeti bajuszát: Szép nóta ez barátocskám! Szép nóta.

Es ez a maga legkedvesebb nótája? Tudja ki írta?

Hogy ne tudnám? Latabár ur!

Szereti? Szeretéből éneklí, vagy csak... Éneklek én ezt ott is ahol Latabár ur nem hallja. Helyes, helyes barátocskám! A mi szép azt terjeszteni kell. Hanem maga bá-rátocskám énekelni még nem tud. Szerencsére az ilyen nótát nem lehet elrontani. Így is szép. Hát majd megtanítom én magát. Hangja megjár. Szerződetem.

Letül, kitölti a szerződési mintát, elém teszi, én azon feltétel betöltésével, hogy Kas-sán rögtön magyarba fog öltöztetni és egy ünnepöl viola öltözetet is csináltat, apró le-vonásokra — harminczöt frt havi fizetésre, féljutalomjáték bérletben, 40 frt előleg alá-írom a szerződést és a világ legboldogabb embere vagyok.

Hat hét volt még hátra virágvasár-napig.

Csak eltelt valahogy. Ekkor:

Veresbélést szürke szűrőmben
Lelőggo fekete pántlikájú pörge kala-pomban, gitáreal kezemben felhúzódtam a már akkor kész vasut hosszú vonalán Arad-ról Kassa városába — persze a harmadik he-lyen mert negyedik még nem volt.

Husvét másodnapján nyílt meg a szin-idény, a „Czigány”-nyal. Én „Gyuri” szere-pében voltam fellépendő. A szöveg próbának vége volt. Következett a zenepőba. Latabár dirigált. Elfuttam már a „Honnan jössz te oly leverten bus pajtás?” első dalomat jönné a: „Nincs édesebb a hevesi dinnyénél.” A második. — Hangzik az accord —

Engedelmet kérek Latabár ur, — szólok közbe — én e helyett a régi helyett szeret-nék itt egy egészen új és Kassán még nem hallott dalt énekelni Füreditől. Ezzel van most tele az ország. Mék az barátocskám? Pödrint egyet a bajszán.

„Hej de fényes csillag ragyog az egen!
De fényesebb van egy kis lány szemében,
Szétszórnam én az ég minden csillagát,
Csak az a kis,
Csak az a kis
Lány adná nekem magát.

Nem ismerem. Fújja el csak ugy ma-gába.

Elfuvok két strófát. Hallgat. S mindig gyorsabban pedergeti azt a mit szokott.

Nagyon szép dal, nagyon szép dal! De ez nem lehet abból a hangból írva melyből maga fújja. Várjon csak — nevez egy accor-dot, a zenekar felé fordulva — elveszi a he-gedűt az első hegedűstől int hogy fujjam, ő játsza a zenekar dorombolja utánunk. Ebből kell ezt barátocskám énekelni. Szép, de csak így lehet egészen szép. Megesküszöm rá, hogy Füredy is ebből írta.

Jaj, de kérem Latabár ur, ez roppant magas nekem. A czigányok, a kikkel én ed-dig énekelgettem azt mondták, hogy én csak G-ig bírok felmenni. Ennek sokkal fentebb kell lenni mert én ennek a szótagnak a hang-ját, hogy „csak” soha ki nem adom ele-venem.

Hm! ez baj, nagy baj, de várjon csak. Hm! hát az utánna következő „az” szótágot birja-é jó erősen megíteni? Hm?

— Próbálom —

Birja, birja! — no jó! nincs már semmi baj! Megálljunk. Érsen meg barátocskám. Én ezt a dalt estére ebből a hangból lete-szem a zenekarra. Én dirigálok. Mikor engem itt lát ezzel a pálcával a kezemben akkor maga ne féljen semmitől. Most elpróbáljuk még párszor így az én hegedűlésemmel, maga fújja olyan biztossággal, mintha C-ig bírna énekelni, Mikor a „csak”-hoz érünk tátsa ki egész kerekre a száját szemben a közönséggel hangot nem ad mert nincs, én itt a zenekar-ban a flota, pikoló, bass-geiger, oboa — tudja manó mikkel kiadatom a „csak”-ot, maga a rá rögtön következő „az” szótag hangját üsse meg egész erejével, a hogy csak birja s foly-tassa végig, a mint szokta s meglássa, hogy mi lesz. De bátran biztosan, mintha maga lenne Füredy Miska. Érti?

Mosolyogtam, félttem, örültem. Nem et-tem, nem ittam. Nyughatatlan izgatottsággal. kinos szorongás közt vártam az estét. Végre eljött.

Eljött a válságos pillanat is. Fölhang-zott a dal:

„Hej de fényes csillag ragyog az egen,
De fényesebb van egy kis lány szemében,
Szétszórnam én az ég minden csillagát,
Csak — — — —

„Csak” — nincs, csak a zenekar har-sogja; de az „az” oly erővel adódik ki, hogy magam is megbámulom tehát itt szó nem hallszik egyéb mint:

— „az a kis” aztán pompásan har-sogjuk:

„Csak az a kis” s bezárjuk lágyan édesen:
„Lány adná nekem magát!”

Hát én nem tudom ki milyen tapsot ért meg az előtt és azután a kassai színház-ban de hogy riadalmi zajban szünni nem akaró ujrázásokban nem ez az enyém volt utolsó annyit merek állítani.

Végre is nagyon egyszerű, természetes dolog, hogy egy boldogság erejű vagy and-

lító csengéssé hang magán kívül ragadja a hallgatók seregét; de azzal a hanggal, mely tudónkból soha ki nem jött idezni elő ugyanazt a frenetikus elragadtatást azt hiszem bámulatra keltőbűnűmény.

„Képzelték, csak, nem hallották,
Mégis roppant megtapsolták.“

A vak.

Ugy jött világra. Örök éjszakának Borongó árnya fűdte bé szemét... Hajnala nem volt — napja soh'se támadt, Karjára vette az örök setét... Oh vesztett kincs a sugár nevetése, Kaczer tavaszának pompás bibora, A természet összes bűbája, fénye!... Nem fogja soha látni!... nem — soha!

És nőtt a gyermek... Gondos anyakéznek Áldásán fejelett a kis csemete — Létét, mint másnak ép úgy színezte meg A boldog álmok tündér-ecsete. A ringató dal édes, szent varázsa Átsongta bűvét szívén és agyán; S ő, mint a törzsre hajló lombnak árnya Csingött a soh'sem látott jó anyán.

De egyszer ah! hogy ifju lett — a vágyak Egész rajától tölt be kebele — Hallá regéjét az örök csodáknak, Mikkel a föld s az égbolt van tele; — A föld, a föld! S egy kis tenyérnyi rajta, A hol kibomlott élte tavasza... Egy szót remeg, suttog az ifju ajka: E föld neve szent! Neve: a haza!

„De hát milyen vagy, én fájó szerelmem Imádot szentje: édes földanyám?!... Sirbóltom, melynek bús halottja lettem A perczbe már, melyben fogantatam! Kalászos rónád, égve vágyó bérceid: Mind regekép!... Oh, mért nem láthatom?! Szívemben égő vágyának sebjé vérzik — Örök sóvárgás, örök bánatom!...“

Mi bűnök átka terhelé anyámat? Mi kárhozat gyötörheté szívét? Hogy a lének ily nyomorultja támadt?! Hogy bennem őt így verte meg az ég?! Oh lássalak föld! Lássam szent csodáid, Örök természet, édes szerelmem! Lelkem sóvár gyönyörrel arra áhít: Csupán egy percnyi sűgárt adj nekem!

Hatalmas ég! Megörülök a vágytól... E szomjtól ajkam, szívem eleped... Csak egy parányt az áldott napvilágból! Világot nekem, lángoló egék!... Jer, légy szemem, nap! minden élel lángra! Szakadj le, csillag, menyeyt hagyd oda! Oh jertek, jertek! zuzzatok szilánkra! Nem foglak látni! nem, nem, nem, soha!“

Zokogva hullott le az anyaföldre S rászókolá a keserű panaszt — Boldogtalan szerelme szárnyat öltve Bus rajongással ölel meg azt... — Azóta sirt. Az élet siralmot volt Szívén seb égett, seb, pokolnyi mély — S mikor keserve viharozta tombolt, Szent borzadállyal hallgott az éj.

Egyszer, — ah mindig jól emlékszik rája! Azt a napot el nem feledheti! — Mint hogyha az ítélet harsonája Megzendült volna — úgy rémlett neki — Remegve érzé, hogy a hol megállott, Fojtó a pára, megreszket a föld; Rémtült hang zuga át a nagy világot S a légben hörgő jajgatás üvölt.

Tán összeroppant a menny boltozatja, S csattog, recseg a szétomló világ?! Tán a pokol a szörnyeket kiadta S azok rivalnak örvöngő tusát?! De elcsitul... De éj borult a tájra, Megzördült drága csontok halmazai; S egy elhaló hang sir az éjszakába: „Nincsen szabadság! Nincs többé haza!“

Majd bős sikoltás hangja csap felébe: „Irgalmas Isten! éged ki szemem! Oh dobj a vakaság örök éjjelebe: Ne lássam megalázva nemzetem! Ne lássam, hogy arczám gyalázat foltja, S kezén, oh jaj!... átkos békója van!“ — Nehéz boldogság fáj neki azóta, De nem sir többé a világtalan.

SZABÓ JENŐ.

A köny.

— Irt: GÁSPÁR IMRE. —

A gyermek sir. Az anya ott áll bölcsője felett s aggódva kutatja a nagy bánat okát. Mi fakaszthat ennyi könnyet az élet előcsarnokában? Mért hullat a gyermek — félig ember, félig mély virág — gyöngyöket abba a nagy folyóba, melyet kétségbeesésnek neveznek s a melyben együtt hőmpölyög alá egy kőnyomira. Lelke mély bánatában sir öreg és ifju, cseccsenő és agg, dus és szegény király és rabszolga. Hiszen a gyermek fájdalma, hogyha nem testi fájdalom, akkor csak sejtetem... apró füstgomoly abból a végtelen sötétségből, mely életünkre sűrűn borul. Gyermekbánat, gyermek-könyek: dajka dala elaltatja, anya csókja megenyhíti, rövid álmom meggyógyítja...

Nő a gyermek s jól olvastam én azt, hogy első gondja, első valódi fájdalma az első kötelességgel: az iskolával kezdődik. Ekkor az érzékeny gyermek szívet már sulyos, a késő vén korban sem kiheverhető, örökké vérző bánatok sebezhetik. Könyveivel a szülő könyve a harmadik.

meg az inség, vagy a kegyelem száraz kegyelét; csalódhatik az első barátság kristálytiszta érzelmében; keserű könyvekkel fizeti meg társainak bántalmait, kik, mivel a gyermekkor — a költő szavaival élve — irgalmat nem ismer, mego-torozzák kopott ruháskájáért, testi fogyatkozásaiért, szülőiért, mások bűneiért, saját szerencsétlenségeért. — A gyermekkor nem ismer irgalmat, mert nem ismeri a fájdalmat, a melyet másnak okozni képes. De az a fájdalom, a mely a gyermeket magát éri, fölér a mártírok kinszenvedéseivel.

Az árvaság bánata csakis a gyermeké; a mellőztetés, a sértett hiúság keserűsége sem kizárólag az aggkoré, de oda tilhet a viruló gyermek mellé, az iskola alacsony padjára s letépi azokat a piros rózsákat, melyeket az élet az ifjúság kertjében tiltetett el. Jaj annak, a ki a gyermeket megszorítja! Jaj annak, a ki szomorú gyermek volt! Ebből a szomorúságból mindörökké itt marad egy redő az arcon; a gyermek kétségbeesésének könyéből nehány csöpp ott lesz bármely örömeinek kelyhébe s a ki gyermekkorában gyűlölt, vagy gyűlöltetett, annak szeretete sötét, gyötörő lesz és gyötrelmes.

Nincs a megbántott, az elgyötört gyermek sirásánál szomorubb, csak az aggastyán hörgő zokogása. Ah! hogy siratta Lear király Regan és Goneril halátlanságát! Csak úgy, mint minden apa és anya, ki szeretetének aranyvetéseiről zord gyűlöletet aratott a gyermekből, kit szíve alatt hordott, ki oltalmazó keze alatt növekedett fel. A csalódott, a megbántott szülő, a késő vénség sirási szívet tép; ezek a könyek kell, hogy méregesővé változzanak, melyek esője, Nessus ingeként égessen a kegyetlen gyermek lelkét. Minden vallás szebb, jobb világot ígér hiveinek a sirátszöbön túl. A Niobé meg remélhetnek vigaszt, az Antigone virágkoszorúja még balzsamot lehelhet s Megváltó keresztje alatt zokogó Máriát is megvigasztalhatja lelkének mérhetlen büszkesége. Szeretteink sirja beszél, emlékek velünk lakozik, szellemük hozzánk el-elátogat, de az elvetemedett gyermek halálátalansága orgyilkoló halála, a melynek emléke dögvész, feltámadása utálat és kárhozat.

Sok, sokféle a köny. A régiek értékes edényben gyűjtötték össze a könyeket. Múlt is a tiszteletre a gyász könyve, a részvét, a szánalom könnye mely a szegényke Lalla Rooknak megszerző az égi hatalmak bocsánatát Moor Tamás gyönyörű regéje a köny, e becses és nemes nedv legremekbebb apothéozisa. Mily sok okból is hullatunk, talán ama mulandóság, amaz állhatatlanság örök törvényének adóznunk beüsméressel, a mely az emberi jó sors felett Damokles kardjaként mindig ott lebeg. Hiszen a viszontlátást váls előzte meg, az üdvözlést bucsu követi, hogy ne siratnók meg azt, a mi lelkünknek épp oly édes, épp oly szent, mint a mily bizonyosan s a mily villámsebessen elröpl! „Nincs nagyobb fájdalom, mint a balsors napjaiban visszaemlékezni az elmúlt holddobbá időkbe,“ mondá a nagy költő, de boldog pillanatainkban viszont eszünkbe jut az a küzdelem is, mely a diadalt megelőzte; eszünkbe jutnak távol, vagy sirban levő kedveseink, akik örömnapunkban részt nem vehetnek s akkor édesen fáj a könny, — melyet a boldogságban a boldogságtalanságnak szentelünk! A könny a megengesztelt haragunkban bocsánatra indit: megolvastja a néma, dermedt szenvedés jégfalait. Tóth Ede méltán nevezi a jóság forrásának, mert a mely bűnös sirni kezd, a felett a bíró méltán gyakorolhat irgalmat: a hol még köny is van, ott a bűnben épp úgy várható javulás, mint a bánatban vigasztalás ki-ki eleget sirt az életben — ne soroljuk fel hányszor és miért sirunk; Isten kedveli azt, kit sohasem fakasztott sirásra az irigység, düh, tehetetlen gyűlölet.

A kis okból való könyhullatás együgyű vagy neveléses, de sirnak az emberek tette-tett, hamis könnyeket is, mint a hogy meghamisítják a nemes érzet, a tüzlángot italt és mindent, a mi ez életben szép, értékes és is tiszteletre méltó.

Márius Káthago romjai felett zokogott Jeremiás k'nyveivel áztatta Jeruzsálem porba dült dicsőségét, a nép megénekli azokat a nagyjait, kikről jól tudja, hogy könnyeznek balsorsuk felett. Mert sirnak a hősök, a bölcsök s a nagyok is: sir mindenki csak, szeretteink szeremőrl, törőnlök le ah! oly örömet azt a fényes csöppöt, a mely érettségünk fakadt! Így éneki versében Vitkovics; „Könyeket oh feleség, rideg síromra ne csorgass Éltet örömben veled — sirjak-e holtom után? Székács oly szépen mondja, hogy „könyvel könnyül a szív.“

Eötvös maga fölöl éneki:

Dalt érdemelt, mert költő,
Könyet mert — szereteti!

A köny néha jutalom. Valóban, képezhet-e ridegebb halál, mint meghalni siratlan és édesebbet, mint sirban nyugodni oly virágok alatt, a melyeknek szeretteink könyve a harmadik.

Örömben, bánatban egyenlőség van. Örömben, bujában könyet ejt a szegény, könyeket hullat a fejedelem. Ha egymás örömben, bánatában részt vesznek, érdemesek egymás részvételre, soh'sem nélkülözik egymás részvétét.

Senki sem oly csekély, — hogy a bánat rá ne találjon, hogy öröm ne érhesse; senki sem oly nagy, hogy a bánatot kikerülhesse, hogy örömeiről, a sors kedvező változásának ajándékairól lemondhasson. A köny mindnyájunké.

A feltámadás ünnepe.

Történelmi tanulmány Kovács Gyárfástól

A feltámadás eszméje a kereszténységnek nem kizárólagos ideái közé tartozik; mert ezen eszme történelmi multja igen régi; egykoru az emberiséggel, mely azt keblében ősidők óta folyton fenntartja és ápolja.

Egyiptomnak Faraót diszes mauzoleumokba helyezték el, hogy midőn elérkezend a feltámadás nagy napja s a lélek a csodás hatású balzsam által kövé asszított testükbe visszazsál: ezek azonosul, a feltámadás pillanatában régi fényük és hatalmuknak megfelelő királyi palotát találának lakhelyül.

Mint tudjuk a görögök és romaiak hitregéi is a feltámadás eszméjét úgy tüntetik fel, mint valami sugalmat és lelkesítő erők, melyeknek ösztönzései alatt szembeszálva az élet mindennemű küzdelmeivel, szembe a csaták viharával: az illető bajnok önéreje és vitézsége útjain feljutottak Olymp magaslataira, hol a boldogító nektár élvezete mellett Isten-nőve ki magát, nemzetétől üdvözítőként tisztelték és ezen megdicsőülése után befolyását a földi dolgokra biztosra vették, földön való megjelenésében hitték.

A test és lélek megdicsőülésének — a feltámadásnak eszméje tisztában dereng az igaz Istent hívő zsidóság keblében. Sőt ezen eszme a keserves életű Jóhannak ajkain hit gyanánt szállal meg, így beszélgetve a szenvedő pátriarchát: „hiszem, hogy megváltóm él és saját testemben látom — meg üdvözítmet.“

Azonban a feltámadásnak ezen eszméje, mely az ő testamentumban inkább csak a sejtelmek s gyanitgatások gyenge alapjain leledzett, mint biztos meggyőződések: csak az új testamentum domborodik erős hitté s inkarnációt Jézus feltámadásától nyer, mely eseménynek csaknem kétezer éves anniverzális ünnepét husvét napján — a Feltámadás ünnepén — tartja a keresztény világ. — Tehát ezen ünnep a létealapját képező feltámadási hit régiségénél fogva igen régi. Ősisége felvihető az apostolok idejéig, midőn még mint csak kovásztalanok ünnepe volt ismeretes. Erre czéloz a nemzetek apostola Szent Pál buzdító atyafiai: „tisztítsátok meg a régi kovászt, hogy tiszták legyetek, a mint, hogy kovásztalanok vagytok. A mi Husvétunk Krisztus — feláldoztatott. Ezért lakmározunk nem a régi kovással... hanem a tisztaságnak és igazságnak kovásztalanával.“ Ezekből érthető, hogy hamar az apostol a husvét megünneplésének szívből modozatairól beszél: már az ő korában a feltámadást ünneplni kellett. Ezen sorokat Pál 57-ik évben — tehát 24 évvel Krisztus halála után irta. E körülmény következtetésünk enged, hogy már az időben Görögországban — irván a korintusiakhoz — a feltámadás ünnepét megülték.

Magát az ünnepet a heber pászach-ból származott az ampascha után, mely kimenettel jelent, mind a görögök, mind a romaiak paszcha-nak nevezték el. Mert valaminat zsidó paszcha az egyiptomi fogságból való kimenet emlékére tartott a szokások bárány áldozattal, vagy a keresztény paszcha is a sejtelmek és valláserkölti ingatagságok sötétségéből kimenetet jelent azon világosság felé, mely Jézus vallásának fényében ekkor tűnt fel legteljesebben, midőn az ő szent testét takaró sziklatömb legurulva a sir szájáról, az Istenember feltámadott halottaiból.

Paszcha átvitt értelemben az egyiptomi bárány emlékeztetere bárányáldozatot is jelent. Azért a husvéti mise dicsőenke, mint az Eg és Föld kiengesztelése szánt legnagyobb áldozatot magát az üdvözítőt is Paszcha-nak nevezi s szavaival: Paszcha noster immolatus est Christus; Ipse enim verus est Agnus Dei abstulit peccata mundi. (A mi Pascháknak a feláldozott Krisztus, mert ő valósgos bárány, ki elvette a világ bűneit.)

Ősidőkben kettős paschalis ünnepet tartottak, mert két lényeges eseményben összpontosul a megváltás nagy munkája. Az egyik Jézus szenvedésteljes halála, másik feltámadása. Az előbbi paszcha passionis az utóbbi paszcha resurrectionis, vagyis: a bárány szenvedése — és feltámadása — néven volt ismeretes.

Hogy aztán a paszcha ünnepei melyik napokon tartattak: erre nézve hosszú ideig kétféle szokás divott: a keleti és nyugoti.

Keleten a paszcha passionist (a mi nagypénteki ceremóniáinkat) a zsidókkal egyidőben Nisam hó 14-én*) tartották meg a keresztények és ők is, mint a zsidók, megették az áldozati bárányt. A paszcha resurrectionist (a mi husvétunk ceremóniái) pedig tartották Nisán 14-ediké után 3 nappal akár volt ez hétköznap, akár vasárnap.

A nyugati egyház szintén megünnepelte mind a két paschát, de bőjtölt a paszcha passionis-on és botrányosnak bélyegezte azok szokását, kik e napon húst ettek. És úgy intézkedett, hogy ez mindig Nisán hó 14-ike után következő péntekre és a paszcha resurrectionis — vasárnapra essék; mert így követele az történelmi hűség.

Ezekből látható, hogy a mi mostani nagypéntekünk és husvétunk a kereszténység ősszázádaiban időntalanul nem valának úgy szabályozva, mint napjainkban. Mert pld.: ha Nisán 14-ik napja éppen hétfőre esett: a keletiek ekkor tartották meg a mi nagypénteki ceremóniáinkat s így husvétjuk szeredára esett.

Ebből fejlődött ki aztán az ugynevezett husvéti vizsály a 4-ik század küszöbén a keleti és nyugoti egyházak között. Hogy tehát a husvét (mind a paszcha passionis, mind a resurrectionis) megtartásában egyöntetűség jőne létre: a 325-ik évben tartott nizzai zsinat elhatározta, hogy ezental a paszcha resurrectionis (feltámadás) mindig a tavaszi éjnap egyenlőség után beálló holdtöltésre következő vasárnap tartassék; — vagy egy héttel később, ha a zsidó husvét is e napra esnék. A paszcha passionis szertartásai pedig ünnepeltetnének a vasárnap előtti 3-ik tehát pénteki napon. — És azóta a nizzai zsinat a határozata a husvétára vonatkozólag mind maig irányadó. Hogy pedig a keleti és nyugoti egyházakban, dacára a zsinati határozatnak, még most sincs egyöntetűség: ez Julián és Gergely-féle naptárak különbségeiben keresendő.

A nevezett zsinat határozatának megfelelően történik tehát az idén is hogy az aequinoctium vernale márczius 21-re, holdtölte pedig 25-én esvén: azért a következő vasárnap (vagyis 29-én.) ünnepeltetik a feltámadás. Mint eddig észre vehető volt a Feltámadás ünnepe úgy nevezett mozgó ünnep (Festum mobile a mint t. i. az előbb említett holdtölte márczius 21-hez vagy közel esik, vagy távol. És mert husvét központja a keresztény ünnepköröknek, azért ezek némelyike is, mint pld. pünköst és áldozó csütörtök is, változtatják napjaikat, mert a változóknak husvétnaptól az előbbinek mindig 50 és az utóbbinak 40 napra kell esni; azért minden évben, említett oknál fogva; a hónapok ugyanazon napjain nem ünnepelhetők, változván husvét miatt.

Ez az oka annak is, hogy ha nevezett holdtölte márczius 21 lesz közel esik, akkor a husvét, mint mondani szokás, bentesevén, a farsang rövid lesz; ha pedig távol esik a holdtölte, akkor a husvét nagyon kiesik és hosszú lesz a farsang. E körülmény magyarázza meg a pünkösti időszak rövidebb, vagy hosszabb tartamát is.

A husvét napjának ezen változandósága folytán volt régen az a szokás, hogy a husvét idejét mindig jóelőre — vizkeresztkor kihirdették a székesegyházak és plébániákban. Ez időszak kiszámítását a nizzai zsinat az alexandriai pátriarchának tette volt kötelességévé, ki csillagászaival évenként ki is számította, közölte az eredményt a jeruzsálemi antiochiai és római pátriarchákkal, csak pedig a hatóságuk alatt levő püspökökkel.

A feltámadási szertartás, mint a keletiekénél most is szokás, mind a nyugati, mind a keleti egyházban husvét vasárnapja hajnalán történt, részint mert az evangéliumi szent asszonyok a halálózás utáni harmadik nap kora reggelén már töresen találták Jézus sirját, részint, mert régen nagyszombaton és késő éjjel is a papok viz. tűz, olajszentelés és kereszteléssel elfoglaltak lévén: csak ezek után foghattak a feltámadási ceremónia megtartásához. A mo-t nagyszombaton mondani szokott mise is régen éjjel énekeltek; ez tünik ki legalább azon könyörgés szövegéből mely a miseken a sacratissima nox-ról (legszentebb éjjel) emlékszik meg.

A nagyszombati délelti körmenet tehát csak antizipálása a husvét reggeli régi szokásnak s különben is Magyarország s némely nyugati országot kivéve, ez esti körmenetelés az egész délen sehol sincs meg.

A feltámadás ünnepe kitűnőbb följénye folytán kiválóbb czimekkel is illetetik s régen számos kiváltsággal is bírt. Nevezik minden ünnepek legjelesebbjének, diés regina deum (napok királya); a hivat különös tiszteltből az egész husvéti időszakban felállá imádkoztak; mint a gr. szertartásuknál most is szokás, alkalmi köszöntésmódot használtak és használnak: Surrexit Christus — felelet. vere surrexit (feltámadott Krisztus — valóban feltámadt); régen az ünnepek egy hétig tartottak! Magyarországon azt. László idejétől a mult század közepéig 4 napig tartottak, míg XIV. Benedek 2 napra szállította le 1753-ban. De azért a székel föld némely katolikusabb helyein s még inkább a gr. szertartásuknál a négy napot most is kitartják, legalább komolyabb szolgálai munkával nem foglalkoznak. Ez helyén is van! Megérdemli azon dicsőséges alak — Krisztus, kinek neve és vallásához annyi fontos intézmény és alkotás fűződik. Ő az, ki mint a régi Mythologia Phönix saját hamvaiból új létre kelt. — Ő az, ki mint a pelikan, minket saját vérével elejitett új életre.

A véres kendő.

(Wsewlob Grasin orosz rajza.)

Még gyermek volt Sémén, mikor már megtanulta, hogyan kell a fűzfából ápitot furni. Nem nehéz; ki kell tolni a belét, hogy lyuk maradjon a helyén, a végébe egy kis szipkát erősíteni s aztán ellehet funi rajta akármelyik notát Nagyon jól tudta megcsinálni. Mikor már pályáor volt is, őrés óráiban egyre-másra csinálta a fűzfáspitot, mert akadt kalmár a ki bevitte a vásárra s eladogatta darabjait két kopékért.

Most is harmadnapra hogy a vonalat megvizsgálták, a hat órai vonat felügyelését a feleségére bízta, maga pedig fogta a kését s neki indult az erdőnek, hogy fűzágakat metszessen. Eljutott már a maga szakaszának a végére s ott a hol a pályát ártatlan fordulóra kanyarodik, leereszkedett a vasúti töltés s ment az erdőszélen lefelé. A pályatestől vagy fél verstnyire mocsár feküdt s annak környéke teli volt jó nagy fűzfákkal, melyekről lehetett csak igazán sipnak való ágakat metszeni.

Kilépett a cserjék közül, felmászott a töltésre, hol nem messze embert lát a sinhez lopódnai s ott nagy gyorsan munkálkodni. Mit csinál az az ember? Sémén gyanakodott, hogy tolvaj, a ki bizonyosan vasat akar a sinből kilopni. Nézi merően és ijedten veszi észre, hogy az idegen feláll, kezében feszítő van, s azt a sin alá nyomja s egy reccsenés és a vas kerékágasság kifordul a helyéről. A Sémén szeme homályos karikát hány az ijedelemről s rá akar kiáltani, de nem bír.

Megismerte, hogy Vaszi, futni kezdett feléje, de mire oda ér, az a rossz ember már elfutott a töltésről, a feszítő vassal együtt. Neki erdet az erdőnek. A pályáor pedig rimánkodva kiált utána;

— Vaszi! Stefanovics! Lelkem, barátom! Térj vissza, hozd azt a feszítő vasat. Tegyük helyére vissza a sint. Én tölem senki sem fogja meg tudni soha! Fordulj vissza, mentsd meg a lelkedet a pokoltól!

Vaszi! nem tért vissza, hanem ment az erdőnek, hogy annak szélén álalkodjék és lássa mi történik. Gondolja, hogy abból a nagy szerencsétlenségéből majd csak lesz neki egy kis haszna.

Sémén pedig kétségbeesve ált a kiszakított sin mellett. A fűzágak kötete már rég kiesett a kezéből. Tudta, hogy rövid időn itt egy vonatnak kell át robognia s még csak nem is tehervonatnak, hanem személyvonatnak! Hogy tartsa azt most visszza? Semmi sem volt nála, sem zászló, sem ércz sip. A sint pedig hogyan tegye vissza helyére s hogyan illessze bele puszta kézzel a csavarókat! Égett az agya. Az őrházhoz kell szaladnia, hogy onnan valami eszközt hozzon.

— Uram segits! — kiáltá lelkendezve s nyargalni kezdett a „maga őrházacsakja felé. Alig bírt lélegzeni, de azért csak futott tovább. Érzé, hogy az ereje fogy. Mégis már majdnem összerogy, midőn észbe jut, hogy az őrházat már lehetetlen elérnie.

Hallja a gyár kémény vastag csövének éles fűttyét. Ez azt jelenti, hogy hat óra s hét percczel hat óra multán itt a vonat.

Térde esik. Oh uram! Irgalmazz ártatlan lelkeknek! Már szinte látja, hogy a mozdony első kereké mint zökkön egy nagyot, mint kapja el a félre tolt sint, mint hajol oldal, baktat, tépi ki és forgácsolja szilánkká a talpát, hogyan furódik eleinte a földbe s rántja magával a vonatot, le a töltése melletti száz láb mélységbe.

S a harmadik osztályu kocsi mind tele vannak gyermekekkel, apró szökehajú fejekkel. — Szegények! Most még mily csöndesen ülnek. Nem sejtene semmit.

A pályáor e borzasztó gondolatról erőt kap, fölrriad és fohászkodik.

— Uram, teremtom! Sugd meg nekem, hogy mit tegyek. Nem, nem juthatok el az őrházhoz. Vissza a szerencsétlenség helyére. Egyébre nincs idő!

S lihegve fut visszafelé. Rohan és el sem bírja képzelní, hogy mi fog történni. Oda ér a kirántott sinhez s megpillantja a leesett fűzágkötetet. Lahajol s kiválasztja a leghosszabb, a legerősebb ágat s fut vele megint visszafelé.

Es ezt nem látja senki, csak egy álalkodó rossz ember az erdő széléből. És a mint nézi, nem arra a kis haszonra gondol, a miért olyan borzasztóra töltölte el magát, hanem a kétségbeesett ember kínlására és maga is kezd megzavarodni: mit tett!

Sémén pedig a távolból már halja a közeledő mozdony vitásitát. Sőt hallja a sinek lassu, egyhangu rezgését is.

Tovább rohanna, ha volna még hozzá ereje, de egyszerre, a felszakított sintől vagy száz ölnyire, elszántan megáll. Ugy érzi, mintha agyát egyszerre valami világosság ragyogta volna be. Lekapja fejéről a fővegét, hihuzza abból fehér gypot kendőjét s aztán metsző kését rántja ki csizmája szárásából s keresztet vet.

— Istenem! áldásod legyen rajtam! Balkarján egy olyan nagy sebet hasít, hogy a meleg vér rögtön omol belébe. Abba áztatja a kendőt, s ahogy tudja szétsimítja. A fűzág végre köti s aztán magasra emeli, lme, megvan a vörös zászló, messzire látszik.

Már látja a közeledő vonatot s ő egyre intget a jellel, miközben aggodalom győbtri.

— A mozdonyvezető nem fogja meg látni, egyre közelebb jó, s ha száz ölnyiről el nem kezd a megállást, vége mindennek! Csurog róla a verejték és karjából a meleg vér. Sémén megpróbálja egyik ezékével összenyomni a seb széléit, de a vér csak nem áll meg, mert ijedében nagyon is mélyen vágott a husba. Gyöngtül, szédül, csak már is a lelkiismeret ereje tartja fenn.

Egyszerre azonban elhomályosult előtte minden. De erős csemetyűtszót hall. A vonatot azonban nem látja, csak a dűbörgés zug a fűlbe. Agya még működik kétséggel vídvóva.

A vonat nehezen zakatolva megáll. A kocsiból pedig ijedten ugrálnak ki az utasok s csoportokba verődve, rémtűn kérdik egymástól mi a baj?

A sin mellett ott látnak egy ájtalan heverő s vérző embert, mellette pedig egy másikat, izmos erejűt és dult arcú, kinek kezében a fűzág, rajta a véres kendővel.

Vaszi! zavartan nézi a csoportokat, aztán lecsüggeszti fejét és bűnbánólag szól:

Kötözzetek meg, én voltam az, a ki amott fűlszakítottam a sint.

WEISZ ADOLF

férfi-szabó üzlete KOLOZSVÁRTT.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

szövet-raktáromat

a tavaszi idényre a legdivatosabb és legújabb

angol-, francia-, hazai- és brünni gyapjuszövetekkel, a legfinomabb Peruvien-, Toszkin-, Kamgarn- és Cheviot-mintákból láttam el és bátorodom a nagybecsült közönség figyelmét a műhelyemből kikerült izléses szabásu, elegáns és mérsékelt áru munkákra felhívni.

T. megrendelőim saját szövegeteit is ismert eleganciával és mérsékelt áron dolgozom fel.

Mély tisztelettel Weisz Adolf,

férfi-szabó üzlete
Kolozsvártt, Belmonostor- és Rózsa-utca szegletén.
268. (3-10)

HORVÁTH BOLDIZSÁR

első erdélyi

CZIMBALOM KÉSZÍTŐ,

Kömálaija-utca II. szám, Kolozsvártt.

TÖBB KIÁLLÍTÁSON NYERT KITÜNTETÉSEK:

1878. Bécs-Csabán arany oklevél.

1881. Debreczen. Bronzérem és állami jutalomdíj.

1883. Gyula, bronzérem.

1888. Kolozsvár. Közreműködési köszönő okmány és jutalomdíj.

Készíték mindenféle CZIMBALMOKAT, hangfogóval és a nélkül 60 frttól feljebb tetszés szerint 300 frtig, jótállás mellett 3 évig.

Javításokat ugy helyben, mint vidéken, a legszolidabb árak mellett elvállalok.

Hangfogó nélküli czimbalmokra esztorgályozott lábokat és hangfogókat 20 frtért készítek.

Kérve a nagyérdemű műértő közönség becses pártfogását ugy helyben, mint vidéken.

Kész tisztelettel

346. (4-6)

HORVÁTH BOLDIZSÁR.

Márvány- és Andesit Sirkő-gyár!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a kultorda-utca 9. szám alatt

KÖFARAGÓ TELEPÜNKEN

többféle márványt, ujabban pedig

fekete Andesit-követ

faragtunk és csiszoltunk, mi által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy árunk a legjutányosabbak.

Raktárunkon vannak nagy választékban: homok-, bel- és külföldi márványok; többféle Granit és Syenit, Andesit, Labrador stb. siremlék kövek.

A t. cz. vidéki közönség kéretik közvetlenül hozzánk fordulni és az utazó ügynökököt mellőzni, mert azon a pénzen, a mi az ügynek a megkötött ügylethől jár, bőven szerezhethet személyes meggyőződést a kőanyag, a munka, valamint olcsóság tekintetében.

A pontos méretek bejegyzésével rajz- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Elvállalunk mindennemű köfaragó munkákat.

NAGY TESTVÉREK,

245. (4-10)

KOLOZSVÁRTT.

GERGELY ANDRÁS

épület-, diszmű bádigos és takaréktűzhely gyára
KOLOZSVÁRTT.

Üzlet- és bolthelyiség Hid-utca 29. szám alatt.

Elvállal mindennemű

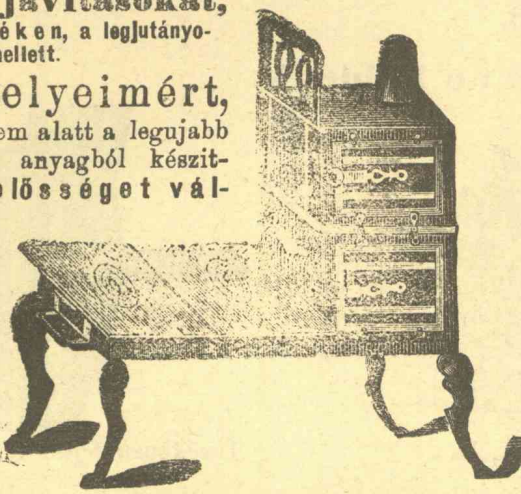
épület- és diszmű bádigos munkákat,

továbbá mindennemű javításokat, ugy helyben, mint vidéken, a legjutányosabb árak mellett.

Takarék-tűzhelyeimért, melyek saját feltalásoim alatt a legújabb gépekkel, a legerősebb anyagból készítenek, teljes felelősséget vállalok, meggyőződésem után állítom, hogy szolid és izléses kivitelükben az eddig piacra hozott fegyhazi és egyéb árakkal össze nem hasonlítható, egy próbarendelvény meg fog felelni a teljes megelégedésnek.

Költséglelőirányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

294 (2-5)

CZARTORYJSKY ZSIGMOND

LEGKEDVELTEBB S HIRNEVES SPECZIALISTA

VARSÓBÓL (LENGYELORSZÁG)

keresztül utaztában rövid ideig itt tartózkodik s bátorodik a n. é. közönséggel tudatni, miszerint hosszú éveken át tartó gyakorlat után sikerült neki a legőregebb és legelterjedtebb

tyukszem, fagydagánat, szemölcs és lenyomásokat,

valamint benőtt körmöket, kivágás, kiégetés vagy vérzés nélkül, csak a leglegyszerűbb természetszerű, biztosan ható módszer alkalmazásával pár perc alatt biztosíték mellett gyökeresen, a legkisebb fájdalom nélkül eltávolítani.

Mintán ezen találmánya az orvosi kollegium által, mint legjobb szer elismertetván, s Amerika, Angol-, Francia-, Orosz-, valamint Magyarországon a közönség részéről barátságos elismerésben részesül, reméli, hogy ezen meglegedést itt is kiérdemli.

Elismerő levelek nemcsak Európa legtekintélyesebb orvosai s egyetemi tanárai által, hanem budapesti tanárok és orvosok által kiálitva, u. m.: dr. Petrik Ottó, dr. Holló L., dr. Günther A., dr. Koszka Emil, m. kir. honvéd huszár-szredorvos, dr. Korda Kálmán kórházi igazgató, dr. Munk Béla, dr. Petz Lajos, kórházi igazgató, dr. Knopp Ferd., országos gyógyintézeti főorvos, dr. Gottschalk Ferencz, városi főorvos Eszéken, dr. Lobmayer Antal egyetemi tanár és m. kir. közegészségi tanácsos Zágrábban stb. stb., valamint számos legmelegebb köszönő-iratok magasabb személyiségek részéről, bárkinek szíves betekintésül rendelkezésre állanak és bizonyítják e módszer kitűnő hatását.

Rendel: d. e. 9-12-ig és d. u. 2-5-ig, Hungária-szálloda I. emelet 5-6. szám. — Kívánatra házon kívül is.

Tiszteletdíj csekély.

201. (9-x)

Elvállalunk fedél és csatorna festést.

BARANYI és BELL

ELSŐ ÉPÜLET-, DISZ-, MŰ BÁDOGOSOK ÉS MŰ VIZVEZETÉK-SZERELŐK.
KOLOZSVÁRTT.

Üzlet: Belitorda-utca I. szám. — Műhely: Széchenyi tér 10. szám.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tisztelettel értesíteni, hogy bel és külföldön szerzett tapasztalataink folytán azon helyzetben vagyunk, hogy mint épület-, disz-, mű bádigosok és mű vízvezeték-szerelők a legnagyobb igényeket is képesek vagyunk kielégíteni, minél fogva felhívjuk becses figyelmét vállalatunkra és előre is biztosítjuk, hogy minden szakmánkba vágó munkákat jótállás mellett a legjutányosabban eszközölünk.

Ügymint: mindennemű bensín, légszusz-világítók szerelését, vízvezeték-eket: magán, gazdasági telepekre vagy városi összeköttetésre, magán teljes fürdőket, gőz vagy vízgyógyintézeteket, zuhanyfürdőket, ehhez szavatytu gépek szerelését, mű kutszivattyúkat, fűtőkendőket, szűk kutakat: falban, föld alatt, csatornázást vas, ólom, közbély csövekből, szagtalan ürsek, vízelők, mosdókat, kútnöket; szállodák, vendéglők vagy magán használatra egész új szerkesztő légszusz-krényeket, villany tűzjelzőket, távbeszélőket és villámhárítók stb., valamint elvállalunk külső épület munkálatokat izlésesen, megfelelő rajz és minta szerint, horgany vagy másnemű fémekből elkészíteni, továbbá

Üzletünkben kapható és megrendelhető mindennemű konyha berendezések és minden itt felsorolt munkálatok javítását gyorsan, pontosan és olcsón eszközölünk, valamint használt részeknek cserézését is.

Magunkat becses pártfogásába ajánlv

Tisztelettel

300. (2-12)

BARANYI és BELL,
épület-, disz-, mű bádigosok
és mű vízvezeték szerelők.

Javítások olcsón és gyorsan eszközöltenek.

JUTÁNYOS ÁR!

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség szíves tudomására juttatni, hogy 30 év óta fenálló Weisz Lázár cég alatt ismert

szobafestő- és mázoló üzletemet

ujabban fészerezve

WEISZ LAZÁR és KISS JÁNOS

cég alatt fogjuk folytatni.

Üzletünk a legújabb divatu mintákkal van ellátva és ezáltal azon helyzetben vagyunk, hogy minden szakmánkba vágó szobafestő és mázoló munkákat, a mai kor kívánalmainak mindenben megfelelőleg elkészíthetünk.

Főtőrekvésünk oda fog irányulni, hogy jutányos ár és pontos szolgálat mellett a n. é. közönség pártfogását és meglegedését kiérdemeljük.

Alázatos tisztelettel

315. (2-3)

WEISZ LAZÁR és KISS JÁNOS,
szobafestők és mázolók Kolozsvártt, Tivoli utca 2. sz.
belmagyar utca Andráshofszky ház.

ÓVÁSUL! Kéretik a t. közönség, hogy Weisz Lázár-féle társas névjegyeket avarj számlákat csak Kiss János cégtárs neve mellett szíveskedjék elfogadni. Másképpen kiállított számlákat részünkről érvényteleneknek nyilvánítunk.

Elegáns névjegyek

40 krtól feljebb.

MINDENMEMŰ
kő- és
könyvnyomdai munkák

csinos elkészítésére

jutányos árak mellett vállalkozik

KÖZMŰVELŐDÉS

IROD. ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KOLOZSVÁRTT,

beltorda-utca I. szám.

244. (4-1)

KÖNYVEK és FOLYÓIRATOK

minden nagyságban.

Báti esketési meghívók
csinos kiállításban.Rovatos ívek, tubelák
pontosan kiállítva.

HIRDETMÉNY.

Alulírott társulat ezennel közhirre teszi, hogy a vezetése alatt álló:

„kolozsvári áruraktárak és hitelbank
árusztálya“-nak

központi irodahelyiségét a főtéren fekvő

Szathmáry-féle házba

tette át.

Megbízások gabonafélék, kiválóan nagyobb mennyiségű vetőmagvak vásárlására és eladására, továbbá fölvilágosítások a közraktári intézmény igénybe vételére, árulólégek nyújtására, az érvényben levő vasúti tarifák után járó kedvezmények méként való használatára, valamint a czucsal erdészeti iparüzletre vonatkozó megkeresések ide intézendők.

Hitelbank- és Zálogkölcson-
Társulat.

272. (4-4)

KÓNYA SÁNDOR

fűszer-, csomaga-, bor- és déligyümölcs üzlete
Kolozsvártt, főtér 30. sz.

Ajánlja

Husvéti Kassai és Szebeni Sodarait,
Fries Szöllő és Carfiol.

100 darab Narancs 3-8 frtig.

COGNAC Hennessy és Társa.

COGNAC Martell.

COGNAC L'Dupuis & Fils.

COGNAC Tricoche & Társa.

COGNAC magyar és francia, világos.

COGNAC Gr. Keglevich István.

COGNAC saját védjegyem alatt, Monopole.

Vidéki megrendelések pontosan lesznek eszközölve.

Kónya Sándor.

BÉCS, 1890. ÁLLAMI ARANYÉREM.

ARANKAMENTES

LÓHER-MAG,

magkereskedői módon tisztítva:

rendkívül nagy szemű . . . 58 frt,
valamivel apróbb szemű . . . 52 „
rét és legelő felülvetésre . . . 40 „

Árak zsákostól 100 kilóként utánvételeknek.

Minták ingyen és bérmentve.

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmi intéztsége

Alsófőher-megye, vasút Alvincz, posta és távirtda
185. Szerdahely.

(11-x)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.